

Kalle Kivimäki

JUNIORI HERMEKSEN VARAINHANKINNAN KEHITTÄMINEN

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma
Lokakuu 2018**

TIIVISTELMÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Lokakuu 2018	Tekijä/tekijät Kalle Kivimäki
Koulutusohjelma Liiketalouden perustutkinto, Tradenomi		
Työn nimi Juniori Hermeksen varainhankinnan kehittäminen		
Työn ohjaaja Lehtori Marko Ovaskainen	Sivumäärä 39+4	
Työelämäohjaaja Petri Torkinlampi		
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella Juniori Hermeksen varainhankintaa ja tutkia mahdollisia kehitysideoita. Työssä keskityttiin selvittämään Juniori Hermeksen D1-, B, - ja Naisten joukkueiden kausimaksujen suuruutta ja maksujen maksajien mielipiteitä maksuista. Halusin myös selvittää, onko heillä halukkuutta osallistua erilaisiin varainhankinnallisiin talkoisiin, olisiko maksajilla ideoita, kuinka varainhankintaa voitaisiin kehittää. Tavoitteena oli antaa seuralle ajantasaista tietoa kausimaksuista ja vanhempien mielipiteistä talkootyötä kohtaan. Tarkoituksena oli myös mahdollisesti löytää uusia varainhankinnan keinoja tai olemassa olevien keinojen uudelleen käyttöönottamista, jotta kausimaksuja saataisiin pienemmäksi. Tämän myötä saataisiin mahdollisesti lisää innokkaita ja lahjakkaita harrastajia lajin pariin.</p> <p>Opinnäytetyössä selvitettiin siis mahdollisia keinoja Juniori Hermeksen joukkueissa pelaavien pelaajien harrastusmaksujen pienentämiseksi. Toteutin tutkimuksen laadullisena tutkimuksena D-, B- ja Naisten joukkueille. Tein kyselylomakkeen Webropol-ohjelman avulla ja lähetin kyselyn sähköpostitse alaikäisten pelaajien huoltajille ja täysi-ikäisille pelaajille, jotka pystyivät vastaamaan kyselyyn itse. Kyselylomake sisälsi yhteensä yhdeksän kysymystä, joista avoimia kysymyksiä oli kolme ja muihin kysymyksiin oli annettu valmiit vastausvaihtoehdot. Aineiston analyysissä käytin kaavioita ja analyysin tukena käytettiin lisäksi suoria lainauksia.</p> <p>Tutkimustuloksista selvisi, että enemmistö vanhemmista olisi valmis tekemään lisää talkoita ja vanhemmat toivovat, että pelaajat voisivat myös keskenään tehdä enemmän talkoita. Vastaajat toivoivat myös toimihenkilöiltä parempaa suunnittelua ja laskelmointia kauden aikana tulevista kokonaiskustannuksista. Toivottiin myös selkeämpää ohjeistusta sponsoreiden hankintaan ja vähemmän myyntitalkoita, kuten wc-paperin tai karkkien myyntiä. Tuloksista selvisi, että varainhankintaa voitaisiin tehostaa esimerkiksi nimeämällä jokaisesta joukkueesta yksi henkilö, joka vastaa varainhankinnasta. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että kaikki varainhankinta on hyvästä ja enemmän toivottiin erityisesti talkoita, joihin pelaajat voisivat itse osallistua. Enemmistö vastaajista oli myös tietoisia kauden kokonaiskustannuksien suuruudesta ja tämä koettiin hyvänä asiana.</p>		
Asiasanat Urheiluseura, varainhankinta, yhdistystoiminta		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date October 2018	Author Kalle Kivimäki
Degree programme Business administration		
Name of thesis DEVELOPING THE FUND RAISING OF JUNIORI HERMES ICE HOCKEY ORGANISATION		
Instructor Marko Ovaskainen	Pages 39 + 4	
Supervisor Petri Torkinlampi		
<p>The purpose of the thesis was to inspect the fund raising of a sports club called Juniori Hermes and to study possible improvements. The main focus in my thesis was to find out how much the teams D1, B and women's team have to pay seasonal payments and what payers think about the payments. I also wanted to find out whether they have the willingness to participate in a variety of fund raising events and if they have ideas how to improve fund raising. The main goal was to give up-to-date information about periodic fees and what the payers think about fund raising events. The aim was also to find new fund raising methods or reuse already existing methods, in order to obtain smaller periodic fees. This way they possibly could get more interested and talented enthusiasts.</p> <p>This thesis studied possible methods to lower the periodic fees of Juniori Hermes players. I made my research as qualitative research for teams D, B, and women's team. I made my questionnaire with webropol software and sent it via e-mail to the parents of the minors and directly to adult players, who could answer it by themselves. The questionnaire included nine questions, three of them were open questions and the other questions had multiple-choice answers. In the data analysis I used diagrams and I used direct citations as analysis support.</p> <p>The research results clarified that the majority of the parents are ready to organise more fund raising events and the parents hope that the players could do more fund raising among themselves. The respondents also sought more and better planning from team staff and calculations about the total costs of the season. They also hoped for clear directions about the acquisition of sponsorships and less candy or toilet paper selling campaigns. The research results made clear that fund raising could be improved by naming one person, who is in charge of fund raising. Most respondents thought that all fund raising is positive and they hoped for more fund raising events, where the players will have the opportunity to participate. Most respondents were aware of the total costs of the season and this was perceived as a good thing.</p>		

Key words

Association activities, fund raising, sport club

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 YHDISTYSTOIMINTA	2
2.1 Yhdistyksen perustamisasiakirjat ja rekisteröinti.....	2
2.2 Yhdistyksen hallinto	4
2.3 Urheiluseura yhdistyksenä	5
2.4 Urheiluseuratoiminta.....	6
3 URHEILUSEURAN TALOUS JA RAHOITUS	8
3.1 Urheiluseuran kirjanpito.....	8
3.2 Urheiluseuran tilinpäätös	10
3.3 Urheiluseuran verotus	14
3.4 Urheiluseuran rahoitus.....	17
3.4.1 Jäsenmaksu.....	17
3.4.2 Sponsorointi.....	18
3.4.3 Lahjoitukset.....	19
3.4.4 Keräykset	19
3.4.5 Myyjäiset.....	20
3.4.6 Arpajaiset.....	20
3.4.7 Talkoot	20
3.4.8 Avustukset	21
3.4.9 Sijoitus- ja rahoitustoiminta	22
4 JÄÄKIEKKO LAJINA	23
5 KOKKOLAN HERMES	25
6 JUNIORI HERMEKSEN VARAINHANKINNAN KEHITTÄMINEN	26
6.1 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tehtävä	27
6.2 Keskeiset tutkimuskysymykset	27
6.3 Tutkimuksen toteutus	28
6.4 Tutkimustulokset	29
7 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	37

LÄHTEET
LIITTEET

1 JOHDANTO

Juniori Hermes on kokkolalainen juniorijääkiekkoilun seura, jonka alaisuudessa kiekkoilee yhteensä 11 juniorijoukkuetta Suomen Jääkiekkoliiton sarjoissa. Juniori Hermeksellä, kuten monella muullakin jääkiekkoseuralla Suomessa, on sama ongelmallinen tilanne: kausimaksut ovat suuret jääaikojen, varusteiden, ajomatkojen ja monien muiden tekijöiden vuoksi verrattuna monien muiden lajien harrastamiseen. Tässä opinnäytetyössä toteutettiin D-, B- ja naisten joukkueiden vanhemmille sekä täysi-ikäisille pelaajille kysely koskien kausimaksuja ja varainhankintaa.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli siis tarkastella Juniori Hermeksen varainhankintaa ja tutkia mahdollisia kehitysideoita. Työssäni keskityin selvittämään Juniori Hermeksen D1-, B, - ja Naisten joukkueiden kausimaksujen suuruutta, maksujen maksajien mielipidettä maksuista, sekä tutkia onko heillä halukkuutta osallistua erilaisiin varainhankinnallisiin talkoisiin.

Tavoitteena oli antaa seuralle ajantasaista tietoa kausimaksuista ja vanhempien mielipiteistä talkootyötä kohtaan. Tarkoituksena oli myös mahdollisesti löytää uusia varainhankinnan keinoja tai olemassa olevien keinojen uudelleen käyttöönottamista, jotta kausimaksuja saataisiin pienemmäksi. Tämän myötä saataisiin mahdollisesti lisää innokkaita ja lahjakkaita harrastajia lajin pariin.

Opinnäytetyön tehtävänä oli siten hakea keinoja Juniori Hermeksen varainhankinnan kehittämiseksi ja halusin myös selvittää, kuinka hyvin eri ikäluokissa informoidaan ja hoidetaan joukkueen raha-asiat. Työssä perehdytään teoriaan yhdistysten toimintaperiaatteista ja urheiluseuran taloudesta ja rahoituksesta. Teorian avulla voidaan kerrata ja hakea vinkkejä yhdistystoimintaan Juniori Hermeksessä.

2 YHDISTYSTOIMINTA

Yhdistystiedon mukaan yhdistys on jotakin tarkoitusta varten perustettu organisaatio ja yhdistyksen tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen. Vähintään kolme jäsentä muodostaa yhdistyksen, heidän harjoittaessa johonkin aatteelliseen toimintaan tähtäävää pysyvää toimintaa. Yhdistyksen jäsenet voivat olla yksityisiä henkilöitä tai jopa toisia yhdistyksiä, osakeyhtiöitä tai säätiöitä. Yksittäisessä yhdistyksessä voi myös olla jäsenenä sekä yksityisiä henkilöitä, että esimerkiksi yhdistyksiä. Usein yhdistyksiä joihin kuuluu toisia yhdistyksiä, kutsutaan liitoiksi. Edellä mainittuja liittoja ovat esimerkiksi keskusliitot ja ammattiliitot. (Yhdistystieto 2013a.)

Suomen perustuslaki sallii kansalaisille yhdistymisvapauden. Toisin sanoen Suomen kansalaisilla on oikeus perustaa yhdistys, kuulua johonkin yhdistykseen tai erota yhdistyksestä ilman erillistä lupaa. Kukaan muu henkilö ei voi pakottaa toista henkilöä liittymään yhdistykseen tai eroamaan yhdistyksestä. Yhdistystä perustaessa, perustajia tulisi olla vähintäänkin kolme. Perustajana voi toimia esimerkiksi vähintään 15 vuotta täyttänyt luonnollinen henkilö tai rekisteröity oikeushenkilö eli jokin toinen yhdistys tai säätiö. (Kallio, Kangasniemi, Pöyhönen & Vierros 2016 36–37.)

Suomalaiset ovat tunnetusti innokkaita yhdistysihmisiä. Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämässä yhdistysrekisterissä on tällä hetkellä noin 130 000 rekisteröityä yhdistystä. Näiden lisäksi Suomessa on lukuisia rekisteröimättömiä yhdistyksiä, pääsääntöisesti muutaman jäsenen pieniä yhdistyksiä, mutta joissakin yhdistyksissä saattaa olla jopa tuhansia tai kymmeniä tuhansia jäseniä. (Perälä & Perälä 2003, 13–14; Patentti- ja Rekisterihallitus 2018.)

2.1 Yhdistyksen perustamisasiakirjat ja rekisteröinti

Kuten yllä jo mainitsin, yhdistystä perustettaessa perustajajäseniä tulee olla vähintäänkin kolme ja perustajien on laadittava perustusasiakirja, josta käy ilmi aikomus perustaa yhdistys, mikä on yhdistyksen nimi ja yhdistyksen hyväksytyt säännöt. Säännöt tulee liittää perustamisasiakirjaan erillisenä liitteenä. Perustamisasiakirja tulee olla allekirjoitettu, vähintäänkin kolmen perustajan tai yhdistykseen jäseneksi liittyvän toimesta. Toisin sanoen perustajia voi olla useampikin kuin kolme, mutta ainoastaan kolmen täytyy allekirjoittaa perustamisasiakirja, jotta se täyttää laissa sille asetetut muotovaatimukset. (Kallio ym. 2016, 36–37.)

Jokaisella yhdistyksellä täytyy olla säännöt ja niissä tulee olla mainittu ainakin seuraavat asiat:

1. Yhdistyksen nimi
2. Kotipaikkana oleva Suomen kunta
3. Yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot
4. Jäsenen velvollisuus maksaa jäsen- tai muita maksuja
5. Hallituksen jäsenten ja yhdistyksen tilintarkastajien, sekä toiminnantarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimikausi
6. Tilikausi
7. Tieto siitä, milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastajat sekä toiminnantarkastajat valitaan ja tilinpäätös vahvistetaan, sekä vastuuvapaudesta päätetään
8. Miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle
9. Tieto siitä, miten yhdistyksen varat ovat käytettävä, mikäli yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

Edellä mainitut asiat ovat siis pakollisia luetella, mutta on kuitenkin hyvä miettiä jo sääntöjä laadittaessa, onko yhdistyksellä joitain erityispiirteitä ja tarpeita. Erityispiirteitä voivat olla esimerkiksi yhdistyksen jäsenten valintaan vaikuttavat kriteerit tai jäsenten erottamiseen vaikuttavat asiat. Tarve erityispiirteille riippuu hyvin pitkälti yhdistyksen toiminnasta. Jos kriteerit jäsenyydelle halutaan sitoa vaikkapa jäsenen ammattiin, harrastuksiin tai vastaavanlaisiin seikkoihin, tästä tulee olla selkeä maininta säännöissä. Toimintaa yhdistyksessä voidaan ohjata sääntöjen lisäksi yleisillä ohjeilla tai erityisiä asioita koskevilla toimiohjeilla ja ohjesäännöillä. Hierarkiassa edellä mainitut asiat asettuvat lain ja sääntöjen alapuolelle, mutta voivat olla erittäin merkittäviä yhdistyksen toimintaa määritettäessä. (Kallio ym. 2016, 36–37.)

Yhdistyksen tultua rekisteröidyksi, yhdistyksen on mahdollista hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia tai olla esimerkiksi tuomioistuimessa asianomaisena tai toimia muissa viranomaisasioissa. Vain rekisteröity yhdistys voi olla oikeuskelpoinen. Yhdistystä rekisteröidessä tulee kuitenkin miettiä, onko yhdistystä tarpeellista rekisteröidä vai olisiko kyseisen yhdistyksen kannattavinta pysyä rekisteröimättömänä. Rekisteröimättömässä yhdistyksessä vastaavat yhdistyksen puolesta harjoitetuista toiminnoista kaikki yhdistyksen puolesta toimineet tai päättäneet henkilöt, henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti. Esimerkiksi vahingonkorvausvaatimus voi kohdistua yksittäiseen henkilöön, joka on ollut mukana päätöksenteossa. Lisäksi verotukseen liittyvät mahdolliset velvoitteet voivat kohdistua yhdistyksessä toimiviin yksittäisiin henkilöihin, vastuussa ollut henkilö voi vaatia muilta päätöksenteossa mukana olleilta henkilöiltä korvausta siltä osin kuin henkilö on itse joutunut vastuuseen yli pääluvun osoittaman määrän.

Esimerkiksi jos yhdistyksessä on kolme jäsentä, kukin vastaa yhden kolmasosan verran kuluista. Rekisteröidyssä yhdistyksessä kaikki yhdistystoiminnan harjoittaminen tapahtuu yhdistyksen nimissä, eivät yksittäiset henkilöt joudu henkilökohtaiseen vastuuseen. (Kallio ym. 2016, 36–37.)

Yhdistyslakia ei sovelleta sellaisiin yhdistyksiin, jotka tavoittelevat voittoa tai ovat pääsääntöisesti taloudellisia yhdistyksiä. Yhdistyslakia ei myöskään sovelleta sellaisiin yhdistyksiin, jotka on lain mukaan säädetty erityistä tarkoitusta varten, kuten Suomen Asianajajaliitto ja Punainen Risti. (Kallio ym. 2016, 36–37.)

2.2 Yhdistyksen hallinto

Yhdistyksen lakisääteinen toimielin on hallitus. Lakien ja sääntöjen mukaan, hallituksen on hoidettava huolellisesti yhdistyksen asiat, sekä 1.9.2010 voimaan astuneen yhdistyslain mukaan hallituksen on pidettävä huoli siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Käytännössä yhdistyksen hallituksella ei ole samanlaista toimivaltaa tehdä päätöksiä yhdistyksen asioista kuin esimerkiksi osakeyhtiön hallituksella, mutta yhdistyksen hallituksen toimivalta määräytyy lain, sääntöjen ja tehtyjen päätösten nojalla. Siltä osin kuin päätösvaltaa ei ole uskottu valtuutettujen tai yhdistyksen kokoukselle, päätösvalta on hallituksella. Hallitus myös toimii yhdistyksen keulakuvana ja edustaa yhdistystä sekä pitää huolen käytännön yhdistystoiminnan järjestämisestä. (Kallio ym. 2016, 37–42.)

Hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä ja hallituksen jäsenien enimmäismäärä on mainittava yhdistyksen säännöissä. Lain mukaan hallituksen jäsenille ei ole määritelty mitään ylärajaa, mutta on huomioitava, että hallituksen jäsenmäärien kasvaessa myös kokousmenettely on haastavampaa. Puheenjohtaja tulee valita hallituksen jäsenistä ja hänellä täytyy olla asuinpaikka Suomessa, ellei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä asialle poikkeuslupaa. Puheenjohtajan tulee olla täyttänyt 18 vuotta, muiden hallituksen jäsenien kohdalla riittää 15 vuoden ikä. Konkurssissa oleva ei kuitenkaan voi toimia hallituksen jäsenenä. Hallitukseen voidaan valita myös varajäseniä, mikäli säännöissä on tästä maininta. Varajäsenet voivat olla henkilökohtaisia tai yleisvarajäseniä. Mikäli valitaan yleisvarajäseniä, on syytä merkitä sääntöihin kohta, missä järjestyksessä yleisvarajäsenet paikkaavat varsinaisia jäseniä esteellisyyss- tai muissa poissaolotilanteissa. Säännöistä on tultava ilmi, kuuluuko hallituksen jäsenien valitseminen yhdistyksen kokoukselle tai valtuutettujen kokoukselle, mikäli yhdistyksellä on valtuutettuja.

(Kallio ym. 2016 37–42.)

Yhdistyksen kokouksissa ylin päätösvalta kuuluu yhdistyksen jäsenille, ellei säännöissä ole mainintaa, että valtuutetut voivat käyttää päätösvaltaa valtuutettujen omassa kokouksessa. Tässä tapauksessa säännöissä tulee olla maininta valtuutettujen lukumäärästä, valintavasta sekä toimikaudesta. (Kallio ym. 2016, 37–42.)

2.3 Urheiluseura yhdistyksenä

Urheiluseura voidaan perustaa yhdistykseksi samalla tavalla kuin muutkin yhdistykset. Urheiluseuran perustamiseen tarvitaan vähintään kolme luonnollista henkilöä tai oikeustoimikelpoista yhteisöä. Luonnollisten henkilöiden tulee olla vähintään 15 vuotta täyttäneitä ja sääntöjen mukaisia äänioikeutettuja jäseniä. Oikeustoimikelpoisiksi yhteisöiksi kelpaavat rekisteröity yhdistys, osakeyhtiö, osuuskunta, avoin yhtiö, säätiö ja julkisoikeudelliset yhteisöt, kuten kunnat, valtio tai evankelisluterilainen tai ortodoksinen seurakunta. Yhdistykset perustetaan lain mukaan aatteellista toimintaa varten, mutta urheiluseurat voivat harjoittaa myös taloudellista toimintaa. Sääntöihin kannattaa kirjata taloudellisen toiminnan luonne, kuten kioskitoiminta, vaikka se ei kaikilta osin olekaan välttämätöntä.

(Patentti- ja Rekisterihallitus 2017.)

Urheiluseurat ovat hyvin pitkälti rekisteröityjä yhdistyksiä. Rekisteröinti takaa urheiluseuralle oikeudellisen aseman ja usein seurat tekevät toiminnassaan myös erilaisia sopimuksia sekä sitoumuksia. Rekisteröinnin jälkeen urheiluseura on muiden yhdistysten tapaan itsenäinen yhdistys ja urheiluseura saa päättää omasta toiminnastaan niin pitkään, kun se ei riko Suomen lakia, eikä seuran omia sääntöjä.

(Patentti- ja Rekisterihallitus 2013.)

Patentti- ja Rekisterihallituksen mukaan urheiluseurojen tarkoituksena on usein yhdistää saman mielenkiinnon kohteen omaavia henkilöitä ja lisätä yhdessäolomahdollisuuksia. Urheiluseuratoiminnan tarkoituksena on usein edistää urheilua ja levittää urheilun harrastuneisuutta, kohottaa jäsenten fyysisistä sekä henkistä kuntoa, edistää terveyttä ja herättää jäsenissä oikeaa urheiluhenkeä ja pysyvää mielenkiintoa urheiluun. (Patentti- ja Rekisterihallitus 2013.)

2.4 Urheiluseuratoiminta

Suomalaisen liikuntakulttuurin keskeisenä painopisteenä on ollut jo yli sadan vuoden ajan liikunta- ja urheiluseuratoiminta. Tutkimusten mukaan liikunnan kansalaistoimintaan osallistumisessa, sekä harrastus, että vapaaehtoisluonteisesti, on nähtävissä sekä positiivista että negatiivista kehitystä. Tätä suurinta kansanliikettä koskevaa tietopohjaa täytyy tulevaisuudessa vahvistaa. (Lehtonen & Hakonen 2013, 4.)

Liikunta- ja urheiluseurojen lukumäärä on hiukan kasvanut 2000-luvun kuluessa. Yhdistysrekisteristä saatujen tietojen mukaan, maassamme on kaiken kaikkiaan noin 20 000 liikuntatoimintaan liittyvää yhdistystä. Näistä seuroista noin 6000-7000 operoi kunnallisten järjestelmien avulla, kuntien viranhaltijoiden mukaan seuroja olisi noin 10 000. Kaveriporukkojen ja kyläpiirien vapaamuotoiset harrasteseurat ovat selkeästi kasvusuunnassa. Ihmiset kokoontuvatkin nykyään yhä enemmän pienryhmissä vapaamuotoisesti, eikä enää ole välttämätöntä, että taustalla täytyy olla keskusjärjestö tai paikallisyhdistys. (Lehtonen & Hakonen 2013, 23.)

Vapaaehtoistyöstä on olemassa vain vähän vertailukelpoista tutkimustietoa, mutta tulosten mukaan vapaaehtoistyö on 2000-luvulla pysynyt kutakuinkin samalla tasolla kuin aikaisemminkin. Tutkimuksista on käynyt ilmi, että 2000-luvulla urheilun ja liikunnan parissa vapaaehtoistyötä on tehnyt noin 7-17 % suomalaisista. Miehet tapaavat tehdä naisia enemmän vapaaehtoistyötä, mutta vapaaehtoistyö on hyvin voimakkaasti yhteydessä omien lasten harrastuksiin. (Myllyniemi & Berg 2013, 147–148.)

Viimeisten 5 vuoden aikana alle 14-vuotiaiden lasten ja varhaisnuorten keskuudessa urheilun suosio on kasvanut tasaisesti. Joka kolmas alle kouluikäinen liikkuu urheiluseuran järjestämissä harjoituksissa ja 7–14-vuotiaista urheiluseuran alla liikkuu noin 55 prosenttia nuorista. Pojat ovat tyypillisesti aktiivisempia harrastajia urheiluseuroissa kuin tytöt, mutta tyttöjen osuus on kasvanut jatkuvasti 1990-luvulta lähtien. (Myllyniemi & Berg 2013, 147–148.)

Vuonna 2013 tehdyn nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan 7–29-vuotiaista vastaajista urheilu- tai liikuntaseurassa viikoittain liikkui noin kolmannes, kunnallisissa ja kaupallisissa liikuntapalveluissa reilu neljännes. Kaikista suosituin liikuntamuoto on kuitenkin omatoiminen liikkuminen. Suosituimmat liikuntamuodot ovat lenkkeily, kuntosalilla käyminen, pyöräily, kävely, salibandy, jalkapallo, juoksu, uinti ja hiihto. Yksilölajien ja itsenäisesti harrastettavien lajien suosio kasvaa usein iän mukana. Poikien suosimiin lajeihin kuuluvat lajit kuten jalkapallo, salibandy ja jääkiekko, kun taas tyttöjen suosiossa ovat muun muassa lenkkeily, kävely, ratsastus ja tanssi. Kiinnostuneisuus liikuntaa kohtaan viime aikoina

näkyvää vahvasti joukkuepallolajeissa. Joukkuelajit ovat kuitenkin enemmän poikien suosiossa, kun taas yksilölajeja harrastavat enemmän tytöt. (Myllyniemi & Berg 2013, 147–148.)

Urheiluseurat tavoittavat valtaosan alle 15-vuotiaista lapsista ja nuorista, mutta ongelmana Suomessa on pitkään ollut ylläpitää kiinnostusta lajia ja liikuntaharrastusta kohtaan yli murrosiän. Dramaattisin muutos liikuntatottumuksissa tapahtuu 15 ikävuoden jälkeen, tutkimusten mukaan tietyissä lajeissa 15–19-vuotiaista harrastajista 40–50 prosenttia lopettaa harrastamisen ja näistä ainoastaan alle 10 prosenttia siirtyy harrastamaan muita lajeja. Lopettamiselle on monia syitä, mutta yleisimmin syynä on kiinnostus muuta asioita kohtaan ja se, että harrastuksen todetaan vievän liikaa aikaa. Usein ei myöskään ole tarjolla harrasteporukkaa sellaisille, jotka eivät tahdo kilpailla huipulla ja jäljelle jäävä vaihtoehto onkin lopettaa. On myös näyttöä, että urheilevan nuoren tunteiden, tarpeiden ja motiivien riittämätön huomioiminen seuratoiminnassa voi vaikuttaa lopettamiseen. Valmentajan rooli on erittäin suuri nuorten seuratoiminnassa, valmentajan tulisi huomioida nuorten yksilölliset tarpeet, koska sillä voi olla positiivisia vaikutuksia liikuntaharrastuneisuuden kannalta. (Lehtonen toim. 2012.)

Aikuisväestö harrastaa liikuntaa yhä enemmän kaupallisella sektorilla ja noin 15 prosenttia liikkuu liikunta- ja urheiluseurojen järjestämässä harjoituksissa. Aikuisväestön liikunta- ja urheiluseura-aktiivisuudessa ei ole tapahtunut muutoksia vuosien 1995–2010 aikana. Aikuisten eniten suosimat liikuntamuodot Suomessa ovat kävely, pyöräily ja kuntosaliharjoittelu. Juoksun suosio on kasvussa ja se tekeekin selvästi uutta tulevista. (Lehtonen & Hakonen 2013, 9–10.)

Ikäihmisten kohdalla vain noin muutama prosentti liikkuu seuroissa. Suomalaiset ikäihmiset ovat kuitenkin erittäin monipuolisia liikkujia. Ikäihmisten suosituimpiin liikkumismuotoihin kuuluvat kävely, pyöräily, uinti ja hiihto, joista arkikävely muodostaa liikkumiselle tärkeän pohjan. Nykyään ikäihmisiäkin näkee usein kuntosaleilla ja kuntosaliharjoittelu onkin nosteessa ikäihmisten keskuudessa. (Honkanen, Kalmari, Karvinen & Koivumäki 2013, 3.)

Urheiluseuratoiminnan kehittäminen edellyttää tietopohjan vahvistamista. Päättäjät eri tasoilla tarvitsevat kipeästi tietoa esimerkiksi urheiluseurojen lukumääristä, jäsenmääristä ja kehityksestä, toimintaan osallistuvien ja vapaaehtoisten määristä, seuratoimijoiden koulutustasoista ja toiminnan laadusta, tuloista ja menoista sekä harrastuksien hinnasta. Valtakunnallisten liikuntajärjestöjen tulisi myös vahvistaa tietopohjaansa omista jäsenseuroistaan sekä niissä toimivista ja liikkuvista henkilöstä. (Koski 2013, 19.)

3 URHEILUSEURAN TALOUS JA RAHOITUS

Urheiluseurat ovat lähestulkoon kaikki rekisteröityjä yhdistyksiä, joten urheiluseuran talouteen ja rahoitukseen liittyvissä asioissa pätevät yhdistystoimintaan liittyvät lait ja säännöt. Yhdistyslain 35 §:n mukaan hallituksen on vastattava lain, sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaan huolellisesti urheiluseuran asioista. Lain tulkinnan mukaan, urheiluseuran hallitukselle kuuluu urheiluseuran talouden ja omaisuuden hoitaminen. (Yhdistystoimijat n.d.)

Taloudenhoito tarkoittaa urheiluseurassa toiminnan sekä rahoituksen suunnittelua, taloussuunnitelmien valvontaa ja toteutusta sekä varallisuuden hoitoa. Tilivuoden aikana tapahtuva taloudenhoito kuuluu yhdistyksen eli urheiluseuran hallitukselle. Hallituksen tehtävänä on suunnitella taloudenhoitoon liittyvät toimenpiteet ja valvoa taloudenhoitoa. Taloudenhoito onkin iso osa-alue urheiluseuratoiminnassa, vaikka rahavirrat olisivat pieniä ja toiminta suppeaa. Talouden asianmukaiseen hoitamiseen tarvitaan asiantuntemusta tärkeimpien lakien kanssa ja talouden laskentakäytäntöjen osaamista. Taloudenhoidossa vastuu kuuluu yksinomaan yhdistyksen hallitukselle ja jokaisesta tapahtumasta, johon liittyvät seuran rahat, on oltava hallituksen päätös. Taloudenhoidon pelisäännöt tulevat yhdistyslaista, kirjanpitoista ja tilintarkastustalaista. (Yhdistystieto 2016.)

Urheiluseura on kirjanpitovelvollinen ja hallituksen vastuulla on, että jokainen tulo ja meno on kirjattuna ajantasaiseen kirjanpitoon. Taloudenhoitaja vastaa urheiluseuran tilinpäätöksen ajallaan valmistumisesta ja seuraavaa tilikautta koskevan talousarvioehdotuksen toimittamisesta hallitukselle. (Yhdistystieto 2016.)

3.1 Urheiluseuran kirjanpito

Yhdistykset ja säätiöt ovat aina kirjanpitovelvollisia, näin toteaa kirjanpitolaki. Tämän lisäksi yhdistys- ja säätiölaissa on omat erityiskohdat kirjanpidon laatimisvelvollisuudesta. Kirjanpidon avulla kerätään, rekisteröidään, yhdistellään ja analysoidaan tietoa yhteisön taloudesta. Suuret osakeyhtiömuotoiset seururat toimivat osakeyhtiölain mukaan ja hoitavat siten myös taloutensa. (Rantalainen 2016, 1-2.)

Kirjanpidon tulee olla kaksinkertainen. Kaksinkertaisella kirjanpidolla tarkoitetaan, että kirjaukset tehdään kahdelle tilille: toisen tilin debet-puolelle ja toisen tilin kredit-puolelle. Debet-puolelle tulee kirjata

menot ja kredit-puolelle kirjataan tulot. Esimerkiksi urheiluseuroissa jäsenmaksut kirjataan jäsenmaksutilin kredit-puolelle ja kassa- tai pankkitilin debet-puolelle. Kassatilillä rahanlisäys viedään debet-puolelle ja vähennys kirjataan kredit-puolelle. (Kirjanpitolaki 1:2§.)

Kuvassa 1, on esitetty esimerkkikirjaus kahdenkertaiseen kirjanpitoon. Yhdistys saa 500 euron jäsenmaksun. Kirjanpidossa suoritus on merkittävä kahdelle tilille. Kassatilille merkitään veloituspuolelle 500 euroa ja jäsenmaksutilille hyvityspuolelle 500 euroa.

Kassa	Jäsenmaksut
500	500

Kuva 1 Jäsenmaksun kirjaaminen kahdenkertaiseen kirjanpitoon. (Perälä ym. 2010, 2.)

Kirjanpito tulee hoitaa niin, että se on ajan tasalla ja kirjaukset tehdään tarpeeksi usein. Käteismaksut kirjataan samana päivänä kassakirjaan ja kaikki kirjaukset pääkirjaan tehdään esimerkiksi kerran kuukaudessa. Yleensä kirjanpitoa tehdään suoriteperusteisesti eli menot ja tulot kirjataan, kun suorite on vastaanotettu ja luovutettu. Tilinpäätös laaditaan aina suoriteperusteisesti. (Kirjanpitolaki 2:4§.)

Yhdistyksen kirjanpidon perusohjeistus on seuraava

- Yhdistys on kirjanpitovelvollinen.
- Kirjanpito-ohjelmista löytyy tilikartta yhdistyksille valmiina yleisessä muodossa.
- Tilikartta kannattaa muokata omien tarpeiden mukaan ja tuloslaskelmakaavan mukaiseksi, jolloin kohdistaminen oikeisiin tuloslaskelmien eriin helpottuu.
- Ohjelmat sisältävät yleensä kirjausohjeet siitä, mitä kullekin tilille kirjataan.
- Liiketoimintaa varten on hyvä olla omat tilit selkeyden vuoksi.
- Jos kirjanpidossa on mahdollista, olisi hyvä käyttää kustannuspaikkoja, jotta tulojen ja menojen kohdistaminen eri toiminnanaloille helpottuisi.

(Perälä & Perälä 2003, 44–52.)

3.2 Urheiluseuran tilinpäätös

Perälä & Perälä (2003) tiivistävät tilinpäätöksen syvimmän olemuksen hyvin selkeästi: ”Tilikauden lopussa tilikauden kirjanpidon tilit päätetään tilinpäätöstileille ja laaditaan tilinpäätös”. Tarkoituksena tilinpäätöksessä on siis luoda sen hetkinen kuvaus yhdistyksen toiminnasta ja välittää se sidosryhmille. Yhdistyksen tilinpäätös on tehtävä jokaisena tilikautena ja se on suoritettava viimeistään neljän kuukauden kuluttua tilikauden päättymisestä. (Perälä & Perälä 2003, 79; Yhdistystieto 2018, Yhdistyksen tilinpäätös.)

Kirjanpitolaissa on säädetty tilinpäätökseen ja sen sisältöön liittyen seuraavalla tavalla:

- Tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavan taseen;
- Tuloksen muodostumista kuvaavan tuloslaskelman;
- Varojen hankintaa ja niiden käyttöä kuvaavan rahoituslaskelman, jos kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö; sekä
- Taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä olevat tiedot. (Kirjanpilolaki 1336/1997, 3:1§.)

Kirjanpilolain mukaan kirjanpitovelvollisilla yksi tilikausi on 12 kuukauden mittainen. Poikkeuksena tilikausi voi olla lyhyempi tai maksimissaan 18 kuukautta pitkä toimintaa aloitettaessa tai lopetettaessa. 12 kuukauden pituinen tilikausi noudattaa useimmiten kirjanpitovelvollisissa yhdistyksissä kalenterivuotta. Normaalista rytmistä poikkeava tilikausi johtuu useimmiten siitä, että yhdistyksen toiminta on pääsääntöisesti kausimuotoista. (Perälä & Perälä 2003, 80–81.) Esimerkkeinä poikkeavasta tilikaudesta toimivat jääkiekkoseurat ja jalkapalloseurat, kun toiminta painottuu kesä- tai talvikauteen.

Käytännössä tilinpäätös laaditaan tietokoneen tiliohjelmalla, mutta tilinpäätös syntyy, kun kirjanpidon eri tilien saldot siirretään kahdelle tilinpäätöstilille, eli tulostilille ja tasetilille. Tulokseen kirjataan yhdistyksen tulot ja menot ja taseeseen kirjataan varat ja velat. (Perälä & Perälä 2003, 83–84.)

Alla olevassa Kuviossa 2, on Perälän & Perälän (2003) laatima esimerkki tilinpäätöskirjauksista.

Ensimmäisenä siirretään tilikauden tulot tulostilin hyvityspuolelle. Seuraavana osa tilikauden menoista siirretään tulostilin veloituspäälle. Tilikauden menoista osa voidaan kirjata myös tasetilin veloituk-

seen. Tämän kaltaisia menoeriä ovat muun muassa käyttöomaisuuden hankintamenot, kuten uusi tietokone toimistoon. Rahat ja saatavat siirretään tasetilin veloituspuoletille ja pääomat vastaavasti hyvityspuoletille. Lopuksi tulostililtä saatu tulojen ja menojen välinen erotus eli tulos kirjataan taseen hyvityspuoletille, jos tulos on voittoa. Mahdolliset tappiot on kirjattava veloituspuoletille. Tämän jälkeen kaikkien tilien veloitus- ja hyvityspuolet ovat tasan ja kirjanpitolain mukaisen tuloslaskelman ja taseen laatiminen on mahdollista.

Kuvio 2. Tilinpäätöskirjaukset. (Mukaillen Perälä & Perälä 2003, 84.)

Tilinpäätöksen yhtenä olennaisena osana on oltava tuloslaskelma. Kirjanpitolain mukaan yhdistyksen tuloslaskelma on tehtävä aina saman kaavan eli ns. järjestökaavan mukaisesti. Alla on esitelty Perälän, Liljan & Salmen (2010) muodostama esimerkki oikein tehdystä tuloslaskelmasta kirjanpitoasetuksia mukaillen.

Varsinainen toiminta

1. Tuotot
2. Kulut
 - a) Henkilöstökulut
 - b) Poistot
 - c) Muut kulut
3. Tuotto-/kulujäämä

Varainhankinta

4. Tuotot
5. Kulut
6. Tuotto-/kulujäämä

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

7. Tuotot

8. Kulut
9. Tuotto-/kulujäämä

Satunnaiset erät

10. Satunnaiset tuotot
11. Satunnaiset kulut
12. Yleisavustukset
13. Tilikauden tulos
14. Tilinpäätössiirrot
 - a) Poistoeron muutos
 - b) Vapaaehtoisten varausten muutos
15. Tilikauden yli-/alijäämä.

Kuvio 3. Tuloslaskelmakaava. (Mukaiillen Perälä, Lilja & Salmi 2010, 55.)

Yhdistyksiä käyttävän järjestökaavan tuotto- ja kuluerittely on paljolti suppeampi verrattuna monen yrityksen käyttämään liikekaavioon. Järjestökaavassa ainoa edellytys on varsinaisen toiminnan henkilöstökulujen ja poistojen esittäminen omina erinä. Jos tuloksen muodostavat tekijät eivät tule tarpeeksi selkeästi esille järjestökaavassa, täytyy yhdistyksen käyttää yksityiskohtaisempaa kaavaa. (Perälä & Perälä 2003, 84–85.)

Tuloslaskelma kuitenkin harvoin näyttää samanlaiselta kuin edeltävä tuloslaskelma. Perälä & Perälä (2003) mainitsevatkin, että tuloslaskelmassa 7 kohdan sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot alla voi useimmiten olla eri kohtia, kuten korkotuotot, osinkotuotot ja vuokratuotot. (Perälä & Perälä 2003, 91.) Samanlaisia lisäyksiä voi hyvinkin löytyä muidenkin kohtien alta, eli tuloslaskelmaa tehtäessä, se helposti paisuu malliesimerkkiä laajemmaksi.

Tase puolestaan ei poikkea muista kirjanpitovelvollisista. Täydellinen tase on kokonaisuudessaan todella laaja, mutta useimmat yritykset ja yhdistykset saavat helpotuksena käyttää lyhennettyä tasekaavaa. Kirjanpitovelvolliselta löytyy mahdollisuus lyhytmuotoisen taseen laatimiseen, jos ainakin yksi seuraavista mittareista ylittyy:

1. Liikevaihto 7 300 000 euroa
2. Taseen loppusumma 3 650 000 euroa
3. Palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä. (Perälä, Lilja & Salmi. 2010, 75.)

Useimmat yhdistykset, etenkin urheiluseurat, eivät ylitä edellä mainittuja rajoja, joten ne voivat käyttää lyhennettyä tasetta.

Perälä, Lilja & Salmi (2010) ovat koonneet myös oikeanlaisen lyhennetyn taseen kirjanpitoasetusten pohjalta:

Vastaavaa

A. Pysyvät vastaavat

1. Aineettomat hyödykkeet
2. Aineelliset hyödykkeet
3. Sijoitukset

B. Vaihtuvat vastaavat

1. Vaihto-omaisuus
2. Lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset saamiset
3. Rahoitusarvopaperit
4. Rahat ja pankkisaamiset

Vastattavaa

A. Oma pääoma

1. Osakepääoma
2. Ylikurssirahasto
3. Arvonkorotusrahasto
4. Käyvän arvon rahasto
5. Muut rahastot
6. Edelliset tilikausien voitto / tappio
7. Tilikauden voitto / tappio

B. Tilinpäätössiirtojen kertymä

C. Pakolliset varaukset

D. Lyhytaikainen ja pitkäaikainen vieras pääoma.

(Perälä, Lilja & Salmi 2010, 67–68.)

Vastaavaa-puolella sijaitsee yrityksen omaisuus eriteltyinä pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyvät vastaavat tarkoittavat sellaisia eriä, jotka tuottavat tuloa useammin kuin yhtenä tilikautena. Aineettomilla

hyödykkeillä tarkoitetaan esimerkiksi toimilupia, patenteja ja lisenssejä. Aineelliset hyödykkeet taas voivat olla esimerkiksi maa- ja vesialueet, rakennukset sekä koneet ja kalusto. Pysyvissä vastaavissa kolmas pääryhmä on sijoitukset. Sijoitukset voivat olla osakkeita ja osuuksia, mikäli ne ovat pitkäaikaisia. (Perälä, Lilja & Salmi. 2010, 77–78.)

Vaihtuvat vastaavat tarkoittavat nimensä mukaisesti lyhytaikaisia vastaavia, eikä niiden oleteta tuottavan usealla tilikaudella. Vaihtuvia vastaavia koskevan vaihto-omaisuuden kirjanpitolaki määrittelee seuraavasti: ”sellaisenaan tai jalostettuina luovutettavaksi tai kulutettavaksi tarkoitetut hyödykkeet”. Aatteellisissa yhdistyksissä kuitenkin harvoin on mitään vaihto-omaisuutta. Vaihtuviin vastaaviin merkittävistä saamisista on erikseen eriteltävä pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset saamiset. Pitkäaikaisiksi saamisiksi määritellään sellaiset saamiset, jotka eräänntyvät maksettavaksi yli vuoden kuluttua. Kaikki muu on lyhytaikaista. (Kirjanpitolaki 1336/1997, 4:4§, 4:7§, Perälä, Lilja & Salmi. 2010, 90.)

Vastattavaa-puolelle on eriteltävä, mistä raha on tullut eli rahan lähde. Vastattavissa näkyy, kuinka paljon yhdistyksellä on omaa pääomaa, kuinka suuri osa pääomasta on vierasta pääomaa, millä rahalla omaisuus on hankittu. Vastaavaa ja vastattavaa-puolille tulee siis samankokoiset summat. Toiminnan alkaessa yhdistyksellä on harvemmin omaa pääomaa, joten pääoman kerääminen alkaa ensimmäisen tilikauden mahdollisista tulojen ja menojen erotuksesta eli tilikauden ylijäämästä. Tästä syntynyt pääoma merkitään taseen kohtaan ”edellisten kausien voitto/tappio”. Yhdistykselle alkaa karttua muuta pääomaa yleensä sen jälkeen, kun se on tehnyt voittoa ja sijoittaa osan siitä. (Perälä, Lilja & Salmi. 2010, 90–94.)

Vieras pääoma yhdistyksen käytössä on harvinaista, nimittäin useimmiten yhdistykset toimivat pelkästään tulorahoituksen voimin. Vieras pääoma jaetaan lyhyt- ja pitkäaikaiseen pääomaan. Kirjanpitolain mukaan pitkäaikaiseksi vieraaksi pääomaksi katsotaan velat, jotka eräänntyvät yli vuoden päästä. Alle vuoden eräpäiväiset lainat ovat lyhytaikaisia. (Perälä, Lilja & Salmi. 2010, 98.; Kirjanpitolaki 1336/1997, 4:7§.)

3.3 Urheiluseuran verotus

Yhdistykset ja säätiöt ovat yleisimmin yleishyödyllisiä yhteisöjä. Yleishyödyllisten yhteisöjen verovelvollisuus on muita yhteisöjä suppeampi. Tuloverolain mukaan yleishyödyllisen yhteisön ei tarvitse mak-

saa tuloverolain mukaan verotettavista niin sanotuista henkilökohtaisen tulolähteen tuloista lainkaan tuloveroa, tästä pois lukien kiinteistötulo, jonka osalta verotus tapahtuu normaalia matalamman verokannan mukaan. Elinkeinotoiminnan tulo sen sijaan on myös yleishyödylliselle yhteisölle veronalaista. (Kallio ym. 2016, 22.)

Yleishyödyllisellä yhteisöllä on myös mahdollisuus hakea huojennusta veronalaisille kiinteistötuloilleen ja elinkeinotuloilleen eräistä yleishyödyllisten yhteisöjen veronhuojennuksista annetun lain mukaan. Tätä kutsutaan niin sanotuksi superyleishyödylliseksi yhteisöksi ja superyleishyödyllisissä yhteisöissä huojennus on harkintaan perustuva. Kriteerit huojennuksen myöntämiseen ovat viime vuosina kiristyneet. (Kallio ym. 2016, 22.)

Tuloverolaki määrittelee yhteisön yleishyödylliseksi, jos:

1. Yhteisö toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä.
2. Sen toiminta ei kohdistu vain rajattuihin henkilöpiireihin.
3. Yhteisö ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkoina, voitto-osuutena tai kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä. (Kallio ym. 2016, 22.)

Jotta yhteisö voitaisiin katsoa yleishyödylliseksi, tulee edellä mainittujen kohtien täytyä yhtäaikaaisesti. Tuloverolakiin on kirjattu hyvin löyhästi yleishyödyllisyyden määritelmä, minkä vuoksi oikeuskäytännöllä on vahva merkitys arvioitaessa sitä, täyttääkö yhteisö yleishyödyllisyyden edellytykset vai ei. Ainoastaan yleishyödyllisillä yhteisöillä on mahdollisuus päästä nauttimaan rajoitetun verovelvollisuuden oikeuksista, joita ovat esimerkiksi:

- Lahjoitusten ja testamenttisaantojen verovapaus
- TVL-tulojen verovapaus (pl. kiinteistötulo)
- Kiinteistötulon alhaisempi tuloverokanta
- Verohallinnon vähennyslistalle hakeutumismahdollisuus
- Superyleishyödyllisen yhteisön aseman hakemismahdollisuus
- Talkootyöpalvelun tarjoamismahdollisuus. (Kallio ym. 2016, 22.)

Yleishyödyllisinä yhteisöinä voidaan pitää muun muassa maatalouskeskusta, maatalous- ja maamiesseuraa, työväenyhdistystä, työmarkkinajärjestöä, nuoriso- tai urheiluseuraa. Lisäksi edellä mainittuihin rinnastettavaa vapaaehtoiseen kansalaistyöhön perustuvaa harrastus ja vapaa-ajantoimintaa edistävää

yhdistystä, puolurekisteriin merkittyä puoluetta sekä sen jäsen-, paikallis-, rinnakkais-, tai apuyhdistystä, kuin myös muuta yhteisöä voidaan kutsua yleishyödylliseksi yhteisöksi, mikäli perimmäisenä tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, sosiaalisen toiminnan harjoittaminen tai tieteen sekä taiteen tukeminen.

(Kallio ym. 2016. 23.)

Urheiluseurojen rahoituksen hankkimisessa on tärkeää pitää mielessä tuloverotus. Laissa ei ole suoraan määritelty, mikä tulo lasketaan elinkeinotuloksi, sen kautta tuloverotuksen piiriin joutumista. Usein tilapäistä varojen keruuta yhdistyksen aatteellista toimintaa varten ei pidetä elinkeinotoimintana, eikä se johda verotuspäätökseen. Laissa tätä ei kuitenkaan ole suoraan määritelty, joten tapaukset voivat olla hyvinkin yksilöllisiä ja tapauskohtaisia. (Loimu 2010, 212; Tuloverolaki 1535/1992, 23§.)

Tuloverolaissa on kuitenkin määritelty, että yhdistyksen toiminnan rahoittaminen esimerkiksi arpajaisilla, myyjäisillä tai muilla julkisilla tilaisuuksilla ja niiden tarjoiluista saaduilla tuloilla, ei ole elinkeinotuloa. Lisäksi myöskään oheistuotteiden myyminen, jäsenlehden myyminen ja bingon pitämisestä saatavat tulot eivät ole elinkeinotoimintaa. (Loimu 2010, 212; Tuloverolaki 1535/1992, 23§.) Nykyisin bingon pitäminen rahoituksen hankintakeinona on erittäin harvinaista, toisin kuin 1990-luvulla, jolloin moni yhdistys hankki rahoitusta bingon avulla.

Verohallitus on julkaissut vuonna 2006 yleisimmät, useimmiten veronalaiset urheiluseurojen varainhankinnan keräämismuodot. Tyypillisimpiä olivat esimerkiksi pitkäaikaisten laita- halli- ja jäämainoksien mainostilan myynti, jääkiekkokaukalon ja urheilukentän hoito, ilmaisjakeluna jaettavien mainoslehtisten mainostilan myynti, talkoovoimin pyöritettävät kahviot, jotka ovat auki muiden seurojen toiminnan aikana, sekä virvoitusjuoma-automaattien pitäminen. (Loimu 2010, 211–212.)

Kiinteistövero maksetaan kiinteistöistä, yleishyödyllisen yhdistyksenkin tulee maksaa kiinteistöveroa niin kuin muidenkin kiinteistöjen omistajien. Kiinteistöverostakin on kuitenkin mahdollista saada huojujennuksia. (Loimu 2010, 213.)

Arvonlisävero on vero, jonka myyjä perii ostajalta ja tilittää valtiolle (Loimu 2010, 213–215.) Käytännössä maksajana toimii tavaran tai tuotteen ostaja eli kuluttaja. Melkein aina liiketoiminnan muodossa myytävät tuotteet ja palvelut ovat arvonlisäverotettavia ja niiden hintaan sisältyy arvonlisävero. Yhdistykset ovat samalla tavalla velvollisia maksamaan arvonlisäveroa kuin normaali kuluttajakin. Vuonna

2013 arvonlisäverokannat nousivat. Tällä hetkellä normaali alv-kanta on 24%, elintarvikkeilla ja ravintolapalveluilla 14%. Lisäksi esimerkiksi kirjoilla, lääkkeillä ja kulttuuri- ja urheilupalveluilla arvonlisäverokanta on 10%. Jos yhdistys ei ole arvonlisäverovelvollinen, se ei voi myöskään vähentää itse maksamaansa arvonlisäveroa. (Loimu 2010, 213–215; Verohallinto 2013.)

3.4 Urheiluseuran rahoitus

Varainhankinnalla on tarkoituksena rahoittaa yhteisön varsinaista aatteellista toimintaa. Varainhankinnan käsitettä ei ole varsinaisesti määritelty kirjanpitolaissa, mutta vakiintuneen käytännön mukaan tuloslaskelmassa olevaan varainhankinnan pääryhmään on tarkoitus kirjata jäsenmaksuista ja keräyksistä saadut tulot sekä liiketoiminnan kulut ja tuotot. Edellä mainittujen lisäksi myös lahjoitukset kirjataan varainhankintaan. Varainhankinnasta voi tulla tulojen lisäksi myös kuluja. (Perälä & Perälä 2003, 262.)

Yhdistystoiminta rahoitetaan yleisimmin varainhankinnalla, avustuksilla, yleisavustuksilla sekä sijoitustoiminnasta ja palveluista saaduista tuloista. Vieraan pääoman käyttäminen yhdistystoiminnan rahoittamiseksi on harvinaista. Monissa yhdistyksissä tärkeimmät rahoituskeinot ovat jäsenmaksut, jotka ovat osa varainhankintaa. Yhdistyksen toiminnan rahoittamiseksi on olemassa kuitenkin monia muitakin keinoja jäsenmaksujen lisäksi. (Perälä & Perälä 2003, 261, Yhdistystieto 2014.)

Tässä ala luvussa esittelen urheiluseurojen perinteikkäimmät varainhankintakeinot. Niitä ovat jäsenmaksujen kerääminen, sponsorisopimukset, lahjoitukset, keräykset, arpajaiset, myyjäiset ja talkoot.

3.4.1 Jäsenmaksu

Jäsenmaksun maksaminen oikeuttaa jäseniä osallistumaan yhdistyksen toimintaan. Vastaavasti yhdistykselle jäsenmaksut ovat tärkeä keino pitää yllä yhdistyksen toimintaa. Jäsenmaksun maksaneilla jäsenillä on oikeus osallistua yhdistyksen päätöksentekoon esimerkiksi äänestämällä sääntömääräisissä kokouksissa. Jäsenmaksun maksamatta jättäminen on validi peruste yhdistyksestä erottamiseen. (Yhdistystieto 2013b.)

Melkein kaikki yhdistykset perivät jäseniltään jäsenmaksua ja se on yleisin varainhankintamenetelmä. Jäsenmaksun suuruus riippuu täysin yhdistyksestä. Jäsenmaksun suuruus päätetään talousarvion hyväk-

syvässä kokouksessa. Samaisessa kokouksessa päätetään myös, onko jäsenmaksu kaikille jäsenille saman suuruinen. Jäsenmaksun suuruus voi olla jokaiselle jäsenelle saman suuruinen tai se voi vaihdella erilaisten perusteiden mukaan, kuten jäsenen palkkatulon perusteella. (Yhdistystieto 2013b, Perälä & Perälä 2003, 264.)

Loimun (2010) mukaan yhdistyksen talousarvio tulisi saada muilta osin valmiiksi ja sen jälkeen tehdä ehdotus jäsenmaksun määrästä. Tällä tavalla olisi helppo laskea, paljonko jäsenmaksutuloja tarvitaan toiminnan rahoittamiseksi. Tällä menetelmällä tarvitsisi laskea vain tarvittava summa, arvioidulla jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenten lukumäärällä. Tällä tavalla toimivia yhdistyksiä on kuitenkin uskomusten mukaan erittäin harvassa ja yleisimmin vain hallituksella on käsitys siitä, kuinka suuri jäsenmaksun tulisi olla. Loimu kuitenkin kertoo, että jäsenmaksujen nostaminen on haastavaa yhdistyksissä jäsenten periaatteiden vuoksi. Tästä syystä jäsenmaksun oikein arvioiminen on erittäin tärkeää. Jäsenmaksua ei kannata myöskään laskea, ellei ole varma, tarvitseeko sitä nostaa myöhemmin takaisin. (Loimu 2010, 104.)

3.4.2 Sponsorointi

Sponsorointiyhteistyön juuret ovat peräisin jo 70–80 eKr. Eläneiltä Rooman keisareilta, jotka siihen aikaan tavoittelivat kansansuosiota tukemalla rahallisesti gladiaattoritaisteluita ja taiteilijoita. Virallisten lähteiden mukaan urheilua sponsoroiin kuitenkin ensimmäisen kerran vasta 1800-luvun loppupuolella. (Alaja & Forssell 2004, 11.)

Sana ”sponsorointi” tarkoittaa kielitoimiston mukaan rahoittajaa, taloudellista tukijaa ja kustantajaa. Nykyisin sponsorointia kuvaa paremmin sana yhteistyökumppanuus, joka vaatii toimiakseen yhteistyötä kummaltaakin osapuolelta. Useimmiten kuitenkin puhutaan sponsoroinnista, kun on kyse eri tahojen välisestä yhteistyöstä. (Valanko 2009, 52.)

Sponsorointiyhteistyö on pelaajamaksujen ohella tärkein junioritoiminnan rahoitusmuoto, minkä vuoksi yrityksille tulee paljon sponsorointipyynnöitä eri lajeista ja seuroista. Koska rahaa sponsorointiin ei ole rajattomia määriä, yrityksiä on valittava, mitä seuroja ne lähtevät tukemaan rahallisesti. Useimmiten sponsoroinnin kohteeksi valikoituu jokin yleensä sukulaisten tai työelämän yhteistyökumppanien seura, koska rahallisesti käytännön hyöty yritykselle on lähes nolla. (Pirhonen 2015.)

Urheilujoukkueiden ei kannata välttämättä lähteä kilpailemaan kaupallisen median kanssa näkyvyydestä, koska logopaikan ostaminen joukkueen paidasta tuskin nostaa yrityksen myyntilukuja tai brändiarvoa sijoitetun summan verran. Tämän vuoksi urheilujoukkueen kannattaa miettiä, olisiko heillä jokin muuta konkreettista tarjottavaa yritykselle. Joukkue voisi esimerkiksi järjestää laji-intro- tai tyköpäivät yritykselle ja tarjota näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Konkreettista hyötyä mietittäessä vain mielikuvitus on rajana, se on asia, jota urheilujoukkueen tulisi miettiä sponsoreita kartoitettaessa. (Pirhonen 2015.)

3.4.3 Lahjoitukset

Lahjoitukset voivat olla työsuoritteiden tai omaisuuden antamista. Lähes aina lahjoitukset ovat kertaluonteisia ja raha on vastikkeetonta. Lahjoituksen antaja on useimmiten yksityishenkilö tai jokin yritys. Lahjoituksen antajalla on oikeus määrätä lahjoitetulle summalle/omaisuudelle tai sen tuotolle erityismääräyksiä, eli lahjoittajalla on esimerkiksi oikeus päättää mihin nämä kyseiset rahat käytetään. Yhdistys sitoutuu noudattamaan lahjoittajan antamia ehtoja, kun lahjoitus vastaanotetaan. (Perälä & Perälä 2003, 278–284.)

Tavanomaisin lahjoitus on rahalahjoitus. Lahjoituksen antaja tekee siitä lahjoituspäätöksen ja tämän jälkeen se kirjataan saatavaksi. Kun lahjoituksen ehdot täyttyvät, voidaan lahjoitus tulouttaa tuloslaskelmaan. Jos yhdistys saa lahjoituksia jotenkin muuten kuin rahana, tämä täytyy merkitä kirjanpitoon arvostettuna käypään arvoon. Eli esimerkiksi, jos lahjoitus on kiinteistö, täytyy kiinteistönvälittäjän arvioida kiinteistön arvo. (Perälä & Perälä 2003, 278–284.)

Lahjoituksen voi antaa myös esimerkiksi työpanoksena ja tätä harvoin merkitään kirjanpitoon lahjoituksen muodossa. Tällöin kyse on usein vapaaehtoistyöstä yhdistyksen hyväksi. Vapaaehtoistyöllä voidaan taata usean yhdistyksen toimintakyky ja siksi tämä on yhdistystoiminnassa yleistä. (Perälä & Perälä 2003, 279–280.)

3.4.4 Keräykset

Rahankeräykseen tarvitaan aina lupa, koska silloin yleisöltä kerätään rahaa vastikkeetta. Keräyslupaa antaa hakijan kotipaikkakunnalla toimiva aluehallintovirasto. Keräyslupaa ei kuitenkaan kuka tahansa saa ja siihen liittyy joitakin ehtoja. Keräyslupa voidaan myöntää vain yhdistykselle, joka on kotimainen

rekisteröity yhdistys, tai muulle aatteellisen tarkoituksen omaavalle säätiölle tai yhteisölle. (Perälä & Perälä 2003, 262–264.)

Myös hyväntekeväisyystoimintaa rahoitetaan pitkälti keräyksillä. Keräykset auttavat hyväntekeväisyysjärjestöjä saamaan varoja esimerkiksi pelkästään yhdistyksen toimintaan tai johonkin hankkeeseen, jota ei muuten pystyittäisi suorittamaan. Keräyslupahakemusta tehdessä, on aina ilmoitettava mihin rahaa tullaan käyttämään, tähän ne on myös käytettävä. Erilaisia keräysmuotoja voivat olla esimerkiksi lipas-keräykset, hyväntekeväisyyskonsertit ja puhelimen kautta tapahtuvat keräykset. (Perälä & Perälä 2003, 262–264.)

3.4.5 Myyjäiset

Myyjäiset ovat myös yksi tunnetuimpia varainhankintakeinoja. Tämä tulee usein yhdistyksissä ensimmäisenä mieleen suunniteltaessa seuraavan vuoden rahoitusta. Eritoten naisjärjestöissä myyjäiset ovat tuottaneet suuriakin summia varainhankintaa ajatellen. Myyjäiset tarkoittavat käytännössä sitä, että yhdistyksen jäsenet myyvät erilaisissa ennalta sovitussa tilaisuuksissa esimerkiksi leivonnaisia, taideteoksia, juomaa tai pikkupurtavaa. Kun myyjäisiä pidetään, olisi hyvä selvittää tarvittavat luvat, esimerkiksi onko tarvetta hygieniapassille. (Yhdistystieto 2014.)

3.4.6 Arpajaiset

Arpajaiset ovat yksi perinteisistä tavoista saada lisää varallisuutta yhdistykselle. Usein arpajaiset sisällytetään myyjäisten yhteyteen ja arpajaisvoittona voi olla esimerkiksi herkkukori, jonka yhdistyksen jäsenet ovat yhdessä koonneet. Arpajaisia suunniteltaessa on hyvä ottaa huomioon jo etukäteen arpajaisien mahdollinen tuotto. Jos arpajaisien tuotto jää alle 2000 euron ja arpojen myynti ja arpajaisien voittojen jakaminen tapahtuu samassa paikassa, tällöin ei tarvitse hakea arpajaisille erillistä lupaa. Jos suunnitelmissa on järjestää isommat arpajaiset, täytyy lupaa anoa poliisilta. Lupahakemus täytyy tehdä kirjallisesti ja se on voimassa ainoastaan puoli vuotta. (Yhdistystieto 2014.)

3.4.7 Talkoot

Talkootyöt määritellään toisen tahon eteen tehtäväksi työksi, joka on vastikkeetonta. Usein yhdistykset tekevät useita talkoita, joissa jäsenet työskentelevät ilman henkilökohtaista palkkausta ja palkka työstä

tulee suoraan yhdistykselle. Talkootyöstä saatu korvaus on verovapaata, kunhan korvaus tehdystä työstä maksetaan samantien yhdistykselle, eikä henkilökohtaisesti jokaiselle talkoissa mukana olleelle. (Verohallinto 2016.)

3.4.8 Avustukset

Monesti yhdistysten toimintaa voidaan rahoittaa myös julkisten avustusten avulla. Yhdistyksen hallituksen tulee aluksi ottaa selvää, miten avustuksia pystyy hakemaan ja mihin erilaisin tarkoituksiin avustusta voi saada. Jotta yhdistys voi saada avustuksen, on oltava oma-aloitteinen ja avustusta varten on täytettävä hakemus ajallaan ja huolella. Yhdistys voi saada kahta erilaista avustusta: yleisavustusta tai erityisavustusta. Yleisavustusta voi saada varsinaisen yhdistyksen toiminnan pyörittämistä varten ja erityisavustusta silloin, jos yhdistyksellä on esimerkiksi jokin projekti, johon tarvitaan avustusta. (Perälä & Perälä 2003, 284; Yhdistystieto 2014.)

Yhdistys voi saada avustusta jatkuvasti tai kertaluontoisesti. Pääsääntöisesti avustuksia myöntävät eri säätiöt ja erilaiset järjestöt, muun muassa Raha-automaattiyhdistys (RAY). Edellä mainittujen lisäksi paikallisten yhdistysten toimintaa tukee usein myös kunta tai kaupunki. Lähes aina yhdistyksen on selvitettävä avustuksen antajalle, mihin avustus tullaan käyttämään. (Yhdistystieto 2014.)

Opetus – ja kulttuuriministeriö on urheiluseurojen näkökulmasta katsottuna tärkein avustuksenantaja. Ministeriöllä on tarjottavana jopa 20 eri liikunta-avustusta. Lasten ja nuorten liikunnan kehitys on ministeriön pääpainona. Urheiluseurat voivat vuosittain saada seuratoiminnan kehittämistukea (tämä on ollut mahdollista vuodesta 1999 lähtien). Tämä on tarkoitettu lähinnä urheilu- ja liikuntaseuran perustoiminnan kehitykseen. (Pyykönen 2015; Isosomppi 2014; Lehtonen, Paukku, Hakamäki & Laine 2014.)

Vuodesta 2014 lähtien seuratukea on voinut hakea ja saada yksi- tai kaksivuotiseen hankkeeseen kerrallaan. Vuodesta 2016 lähtien seuratukea on pystynyt hakemaan sähköisesti ja summa on rajoitettu 2 500-15 000 euroon. Vuonna 2016 seuratuon suuruus oli yhteensä 3 755 000 euroa ja tuki jakautui 398 erilaiselle hankkeelle. (Metsälä 2017; Pyykönen 2015; Isosomppi 2014; Lehtonen, Paukku, Hakamäki & Laine 2014.)

Keskimääräinen seuratuon summa oli 9 435 euroa. Vuonna 2017 jaettu tukisumma oli 3 953 500 euroa ja tukea sai 425 hanketta. Keskimääräinen summa tällöin oli 9 314 euroa. Hankkeiden määrä on pysynyt

samalla tasolla vuodesta 2015, mutta keskimääräinen tuen suuruus on pienentynyt edellisistä vuosista. (Metsälä 2017; Pyykönen 2015; Isosomppi 2014; Lehtonen, Paukku, Hakamäki & Laine 2014.)

3.4.9 Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitustoiminta rahoittaa pääsääntöisesti apurahasäätiöiden toimintaa, mutta toki muillakin yhdistyksillä voi olla isojakin määriä sijoitusomaisuutta. Sellainen omaisuus, joka ei palvele suoraan yhdistyksen aatteellista toimintaa, voi olla sijoitettuna. Sijoittamisen tarkoitus on saada tuottoa rahallisesti, tällä tuotolla voidaan rahoittaa varsinaista toimintaa. Usein yhdistysten sijoittama omaisuus sisältää osakkeita, arvopapereita tai kiinteistöjä. Kun aatteellisella yhdistyksellä on sijoitustoimintaa, on hyvä muistaa noudattaa myös varovaisuutta. Muun muassa laki ohjaa yhdistysten sijoittamista ja siitä määritellään, että yhdistyksen rahoja on sijoitettava hyvin varmoilla tavoilla. Yhdistyksen aatteellisuus määrää myös joi-takin ehtoja sijoituksille. (Perälä & Perälä 2003, 281.)

Yhdistys voi myös sijoittaa rahojaan eri rahastoihin. Nämä varat on huolellisesti pidettävä erillään yhdistyksellä olevista muista varoista. Toimintaperiaate rahastoille on, että sijoitusrahasto huolehtii rahastoon sijoittavien kaikki varat yhteen ja täten sijoittaa niitä moniin erilaisiin sijoituskohteisiin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi erilaiset osakkeet, arvopaperit tai korkosijoitukset. Rahastoissa rahat ovat hajautettuna moniin eri kohteisiin, täten rahastoja pidetäänkin riskittömämpinä vaihtoehtoina kuin yksittäisiä suuria sijoituskohteita. (Perälä & Perälä 2003, 281.)

4 JÄÄKIEKKO LAJINA

Jääkiekko on joukkuepeli, jolla on monia alkujuuria Euroopassa. Nykyinen jääkiekko kehittyi kuitenkin Pohjois-Amerikassa. Huipputasolla jääkiekko oli alun perin yläluokkaisten kanadalaisten harrastus. Laji sai alkunsa, kun Pohjois-Amerikassa aloitettiin rakentamaan sisähalleja, joissa oli luonnonjää ja hallien ylläpitoon tarvittiin lisää tuloja. Montrealin Victoria Skating Rink on yksi merkittävimpiä kohteita lajin kehityksen kannalta, lajin katsotaankin saaneen alkunsa kyseisessä kaupungissa. Victoria Skating Rink toimi jäähallina pelissä, jonka katsotaan olevan historian ensimmäinen jääkiekko-ottelu. (Kauhala 2018, 10–12.)

Jääkiekosta tekee mielenkiintoisen se, että sitä pelataan luistimet jalassa. Luisteleminen onkin ikivanhaa perua ja kenkien pohjiin kiinnitetyillä terillä jäällä liikkumisessa oli kyseessä ennemminkin liikkumisen helpottaminen kuin liikunta. Ensimmäiset luistimet kehiteltiin jo myöhäiskeskiajalla Hollannissa ja luisteleminen oli lähinnä yläluokkaisten harrastus, koska heillä oli aikaa ja rahaa luistella. Luistelu voidaan siis luokitella eurooppalaisten keksinnöksi. (Kauhala 2018, 10–11.)

Jääkiekkoa pelataan enimmäkseen Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, mutta se on nostanut suosiotaan myös Aasian maissa. Jääkiekon arvostetuimmat kansainväliset sarjat ovat NHL ja KHL. Kovatasoisimpana sarjana pidetään Kanadassa ja Yhdysvalloissa pelattavaa National Hockey Leagueta (NHL). Sarjan joukkueet ovat keränneet riveihinsä ammattilaisia ympäri maapalloa, jotka ovat useimmiten oman synnyinmaansa parhaimpia pelaajia. Seuraavaksi arvostetuin sarja on Venäjän Kontinental Hockey League (KHL), johon kuuluu venäläisten joukkueiden lisäksi kuusi joukkuetta Aasiasta ja Itä-Euroopasta. (The Hockey Writers 2018.)

Jääpelien kohdalla Euroopan ja Pohjois-Amerikan erottaa toisistaan yksi selkeä ero. Euroopassa pelattiin, jos kelit olivat suotuisat ja jäätä oli. Pohjois-Amerikassa pelattiin jäällä, koska jäätä oli keleistä huolimatta. Tietenkin Euroopastakin olisi löytynyt tarpeeksi kylmiä maita, mutta jääkiekon alkuvaiheilla kyseiset maat olivat kaukana ja osittain liian köyhiä lajin kehitykseen. (Kauhala 2018, 11–12.)

Jääkiekko on saanut vaikutteita monesta lajista, kuten rugbyista ja näiden monien lajien summasta on muovautunut alkuperäinen jääkiekko. Jääkiekon alkuaikoina esimerkiksi pelivälinettä ei saanut syöttää eteenpäin, pelaajia oli kentällä seitsemän, maalivahti ei saanut mennä jäihin ja maali oli vain kaksi tolppaa jäässä. Jääkiekon alkuaikoina nykykatsoja ei olisi tunnistanut sitä jääkiekoksi, koska lajin säännöt,

varusteet ja pelialue ovat vuosien aikana kokenut monen monta muutosta matkalla nykyiseen jääkiekkoon. (Kauhala 2018, 12–13.)

Nykyaikaista jääkiekkoa pelataan jäällä jääkiekkokaukalossa. Jäällä on samaan aikaan kummaltakin joukkueelta 5 kenttäpelaajaa ja 1 maalivahti. Mailoja apuna käyttäen pelaajat yrittävät siirtää kumisen pelivälineen eli kiekon vastustajan maaliin, jota vartioi maalivahti. Pelin voittaa joukkue, joka on tehnyt enemmän maaleja. Virallisissa jääkiekko-otteluissa pelataan kolme erää ja jokainen erä kestää 20 minuuttia. (Kauhala 2018, 12–13.)

Vuonna 1892 Lordi Stanley of Preston lahjoitti lajille kilpailtavaksi pokaalin, joka kantoi nimeä Stanley Cup. (Kauhala 2018, 19.) Pokaali on nykypäivänä jääkiekon arvostetuimman sarjan, NHL (National Hockey League), pääpalkintona, joka vuosi liigan voittaja saa nimensä pokaaliin sekä pokaalin haltuunsa seuraavan kauden loppuun asti. Stanley Cupin voittamista pidetään lajin suurimpana saavutuksena. Stanley Cupin voittaminen on niin iso asia, että se ohittaa merkityksessään myös olympiakullan ja maailmanmestaruuden voittamisen. (Kauhala 2018, 19.)

5 KOKKOLAN HERMES

Kokkolan Hermes on vuonna 1953 perustettu kokkolalainen jääkiekkoseura. Hermes sai alkunsa, kun kahden kokkolalaisen urheiluseuran jääkiekkoilijat yhdistivät toimintansa ja perustivat Kokkolan Hermeksen. (Laukkonen 2003, 5.) Nykyisin Hermeksen edustusjoukkue pelaa Suomen toiseksi korkeinta sarjatasoa eli Mestistä. Tässä opinnäytetyössä keskityn Hermeksen juniorijaostoon eli Juniori Hermekseen.

Sotien jälkeen 1940-luvun jälkipuoliskolla Kokkolassa alkoi jääurheilu luistimet jalassa kiinnostaa. Jalkapalloa pelattiin kesäisin ja talvisin pelattiin jääpalloa isoilla kentillä. Kaksi isoa kokkolalaista palloiluseuraa KPV (Kokkolan Palloveikot) ja GBK (Gamlakarleby bollklubb) tekivät merkittävän päätöksen jääkiekkoilun kehityksen kannalta, kun ne päättivät ottaa jääkiekon mukaan toimintaansa vuonna 1949. (Laukkonen 2003, 5.)

KPV sai kasaan ensimmäisenä jääkiekkjoukkueen ja ensimmäinen sarjakausi vierähti vuosina 1949-1950 maakuntasarjassa. Rautatientorilla sijaitsi tällöin Kokkolan ensimmäinen jääkiekkokaukalo. Vuotta myöhemmin myös Kokkolan Jymy sai kasattua jääkiekkjoukkueen ja lopuksi myös GBK vuonna 1952. Kaudella 1952-1953 KPV pelasi suomensarjassa ja karsi kauden lopussa noususta mestaruussarjaan, kun taas GBK pelasi maakuntasarjassa. (Laukkonen 2003, 5.)

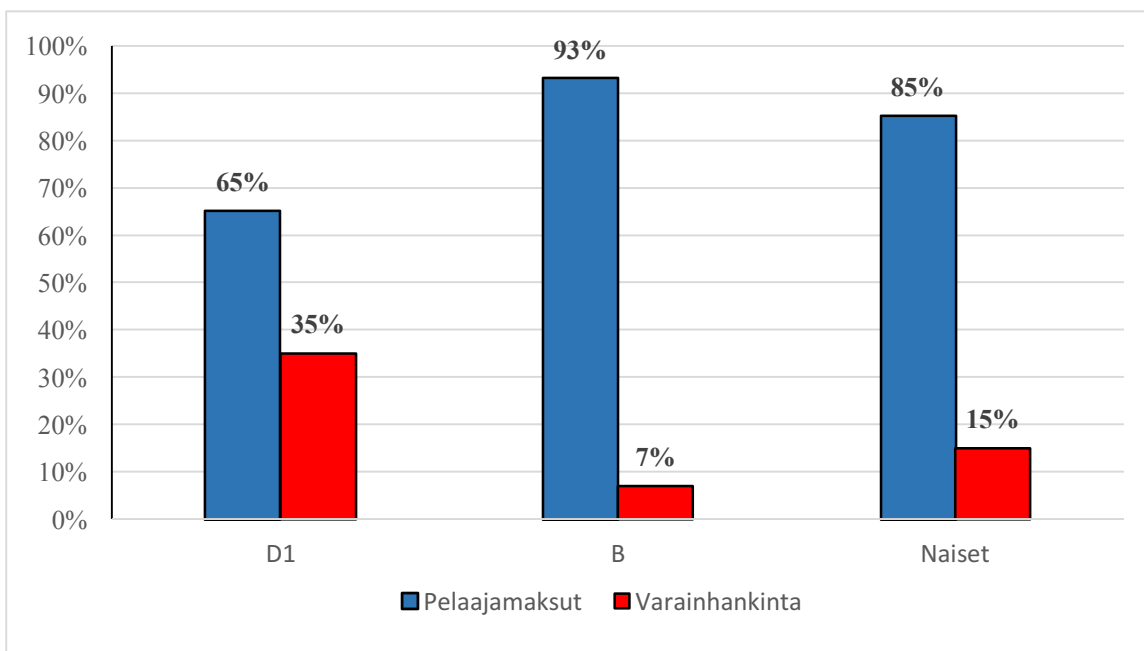
Vuonna 1953 alettiin Kokkolassa kehittää kielimuurit ylittävää yhteistyötä, ajatus oman uuden seuran perustamisesta jääkiekkoilun eteenpäin viemiseksi oli ilmoilla. Asiat etenivät nopeaa tahtia ja perustamiskokous pidettiin 30 innokkaan kiekkomiehen toimesta 1.11.1953, hotelli Seurahuoneella. Uusi seura oli perustettu ja se sai nimikilpailussa nimekseen Hermes, joka merkittiin virallisten papereiden mukaan yhdistysrekisteriin 20.11.1953. (Laukkonen 2003, 5.)

Nykypäivänä Hermes tunnetaan suhteellisen menestyneenä ja perinteikkäänä jääkiekkoseurana. Hermeksen toiminta on Suomen mittapuulla hyvällä mallilla. Junioritoiminta ja harjoittelupuitteet ovat nykyisin hyvää tasoa ja Juniori Hermekseltä löytyy joukkue jokaiseen ikäluokkaan kiekkokoulusta B-junioreihin ja naisiin asti. A-nuoret kiekkoilevat edustus-Hermeksen alaisuudessa. Juniori Hermeksen talouden nykytilanne on hyvä, eikä seura ole velkaantunut. (Juniori Hermes Ry 2018.)

6 JUNIORI HERMEKSEN VARAINHANKINNAN KEHITTÄMINEN

Tässä opinnäytetyössä halusin tarkastella Juniori Hermeksen varainhankintaa ja miettiä mahdollisia kehitysideoita varainhankinnan suhteen. Minulla oli tutkimusta tehdessä apunani tutkimukseen valikoitujen joukkueiden tilinpäätökset. Tein kyselyn tutkimuksessa mukana oleville joukkueille. Kyselyssä halusin selvittää mielipiteitä pelaajamaksuista, varainhankinnasta ja myös pintapuolisesti raha-asioiden tiedottamisesta joukkueessa. Halusin myös ottaa selville, kuinka pitkiä matkoja vanhemmat joutuvat ajamaan kuljettaessaan lapsiaan jääkiekkoharrastuksen pariin, koska pitkät ajomatkat saattavat näkyä myös talkootöissä matalana osallistumisprosenttina.

Kuviossa 3, kuvataan D1, B- ja Naisten joukkueiden muuta varainhankintaa suhteessa pelaajamaksuihin. Kuviossa siniset pylväät kuvaavat pelaajamaksuja ja punaiset pylväät varainhankinnan muilla keinoilla saatuja tuloja. Kuvioista voidaan todeta, että D1-juniorit olivat rahoittaneet toimintaansa eniten erilaisilla varainhankinnan menetelmillä. Juniorijoukkueissa pelaajamaksut ovat yleisin toiminnan rahoitusmuoto, joten oli oletettavissakin, että pelaajamaksuja kuvaava pylväs olisi muuta varainhankintaa korkeampi. Varainhankinnan tuloja ovat tässä tapauksessa sponsoritulot, kahviotulot, turnaustulot ja kaikki muut tulot, pelaajamaksuja lukuun ottamatta.

Kuvio 3. Juniori Hermeksen D1-, B- ja Naisten joukkueiden pelaajamaksujen ja varainhankinnan suhde kaudella 2016-2017.

Joukkueiden toiminta on siis pääsääntöisesti rahoitettu pelaajamaksujen avulla ja varainhankinta on ollut hyvin vähäistä. Toki poikkeuksiakin löytyy ja tarkasteltaessa joukkueita erityisesti D1-juniorit ovat keränneet varainhankinnan avulla merkittävän osan kauden budjetista.

6.1 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tehtävä

Työn tarkoituksena oli tarkastella Juniori Hermeksen varainhankintaa ja tutkia mahdollisia kehitysideoita. Työssä keskityttiin selvittämään Juniori Hermeksen D1-, B- ja Naisten joukkueiden kausimaksujen suuruutta, maksujen maksajien mielipidettä maksuista, sekä selvittämään onko vastaajilla halukkuutta osallistua erilaisiin varainhankinnallisiin talkoisiin.

Tavoitteena oli antaa seuralle ajantasaista tietoa kausimaksuista ja vanhempien mielipiteistä talkootyötä kohtaan. Tarkoituksena oli myös mahdollisesti löytää uusia varainhankinnan keinoja tai olemassa olevien keinojen uudelleen käyttöönottamista, jotta kausimaksuja saataisiin pienemmäksi. Tämän myötä saataisiin mahdollisesti lisää innokkaita ja lahjakkaita harrastajia lajin pariin.

Opinnäytetyön tehtävänä oli siis löytää keinoja Juniori Hermeksen varainhankinnan kehittämiseksi ja samalla haluttiin myös selvittää, kuinka hyvin eri ikäluokissa informoidaan ja hoidetaan raha-asiat. Työssä perehdyttiin myös teoriaan yhdistysten toimintaperiaatteista ja urheiluseuran taloudesta- ja rahoituksesta. Teorian avulla voidaan kerrata ja hakea vinkkejä yhdistystoimintaan Juniori Hermeksessä.

6.2 Keskeiset tutkimuskysymykset

Tutkimuksen lähtökohtana on tutkimuskysymys tai tutkimusongelma, jonka kautta voidaan perustella tutkimuksen mielekkyyttä. Tutkija määrittelee tutkimusongelman kautta omia käsityksiään tutkittavasta ilmiöstä ja tästä saatavilla olevasta tiedosta. Vastaukset tutkimuksen tarkoitukseen pyritään selvittämään tutkimuksen tutkimusongelmien avulla ja tutkimusongelmat määrittävät täten tutkimukselle asetetut tavoitteet. (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 39–40.)

Useimmiten tutkimuksen pohjana on tosielämässä havaittu ongelma, jota haluttaisiin kartoittaa. Tätä kyseistä havaittua todellisen elämän ongelmaa havainnollistaen ja käsitteellistäen päästään miettimään tutkimusongelmat. Kyseiset tutkimusongelmat tulee siis johtaa tutkimuksen aiheesta ja ne täytyy rajata

niin, että tutkittavaan ilmiöön saadaan vastaus käytössä olevasta materiaalista. Laadullisissa tutkimuksissa tutkimusongelmia voi olla ainoastaan yksi tai useita ja tutkimusongelmia voidaan myös korjailla ja lisäillä, kun tutkimus etenee. (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 39–40.) Tässä opinnäytetyössä, joka on toteutettu laadullisena tutkimuksena, tutkimuskysymykset ohjasivat opinnäytetyön tekoa ja toimivat analysoinnin lähtökohtana.

Jäämaksujen, varustehankintojen ja pitkien pelimatkojen vuoksi jääkiekko on tunnetusti kallis harrastus. Siksi keskeisenä tutkimuskysymyksenä on ollut opinnäytetyön alusta alkaen, kuinka Juniori Hermeksen varainhankintaa voitaisiin kehittää ja kuinka pelaamisen kustannuksia saataisiin pienennettyä.

6.3 Tutkimuksen toteutus

Helmikuussa 2018 aloitin opinnäytetyöni miettimällä, mikä aihealue minua kiinnostaisi eniten ja mistä hyötyisin tulevana tradenomina. Olin alusta asti sitä mieltä, että haluan yhdistää opinnäytetyöhöni jollain tapaa urheiluun, sillä olen koko ikäni myös urheillut. Keskustelin opinnäytetyötä ohjaavan opettajani kanssa, minkä jälkeen päätin ottaa yhteyttä Juniori Hermeksen puheenjohtajaan löytääkseni jääkiekon saralta sopivan yhteistyökumppanin. Kysyin, olisiko Juniori Hermeksellä halua ja tarvetta tämänkaltaiselle opinnäytetyölle. Seuran puolesta oltiin kiinnostuneita ja näin syntyi lopullisesti opinnäytetyöni aihe.

Tutkimuskohteekseni valikoitui Juniori Hermekseltä kolme eri joukkuetta: D1- ja B-juniorit sekä naisjoukkue. Halusin juuri nämä joukkueet mukaan tutkimukseeni, sillä näin saisin monipuoliset ja kattavat vastaukset eri ikäisten junioreiden jääkiekon harrastamisesta ja kustannuksista, sekä vanhempien mielipiteitä siitä, kuinka kausimaksuja saataisiin pienemmiksi. Mielestäni oli hyvä ottaa tutkimukseen mukaan myös naiskiekkoilijat, jotta tutkimukseen saadaan myös vähän erilaista näkökulmaa verrattuna poikakiekkoilijoihin. D- ja B-juniorijoukkueet valikoituivat mukaan siksi, että D- ja B ikäluokissa on jo suuri ero kustannuksissa. D juniorit ovat iältään 14 vuotta tai nuorempia, kun taas B juniorit ovat 18 vuotta tai nuorempia. Pelimatkat ovat usein pidempiä vanhemmassa ikäluokassa ja harjoitusmäärät kasvavat usein jo vuodenkin aikana paljon. Naisjoukkue valikoitui mukaan tutkimukseen, koska joukkue on juniori Hermeksen alaisuudessa. Naisissa harrastajamäärät ovat pienemmät ja tästä syystä Kokkolassa on vain yksi joukkue naisille. Joukkueen ikäjakauma on 15–37 vuoden välillä ja joukkue pelaa

naisten toiseksi korkeimmassa sarjassa. Halusin myös näkökulmaa missä hintaluokassa naisten jääkiekkoharrastus on tällä hetkellä, koska pelimatkat ovat usein yhtä pitkiä kuin B pojilla ja pelejä on saman verran kuin B poikien ikäluokassa.

Kevään ja alkukesän 2018 aikana muodostelin opinnäytetyön runkoa, mietin mitä asioita haluaisin opinnäytetyössäni tuoda esille ja mitkä kysymykset ovat keskeisiä. Mietin opinnäytetyöni tavoitetta, tarkoitusta, tehtävää ja kysymyksiä, joihin halusin saada vastauksen työni edetessä.

Aloin tässä vaiheessa kirjoittaa myös työn teoriapohjaa ja samanaikaisesti hahmottelin kyselylomaketta Webropol-ohjelman avulla. Kyselylomakkeeni sisälsi lopulta yhteensä yhdeksän kysymystä, joista kuusi oli monivalintakysymystä ja kolme avointa kysymystä. Hyväksytin kyselylomakkeen opinnäytetyön ohjaajallani ja testasin sitä muutamalla testihenkilöllä. Tämän jälkeen lähetin alaikäisten pelaajien vanhemmille sekä täysi-ikäisille naisjoukkueen pelaajille sähköisesti linkin kyselylomakkeeseen heinäkuussa 2018. Vastauksia alkoi tulla nopeasti ja kokonaisvastausmäärä olikin lopulta suurempi kuin ajattelin. Tämä oli hyvä asia, sillä sain tutkimuksesta näin kattavamman ja samalla todennäköisesti luotettavamman.

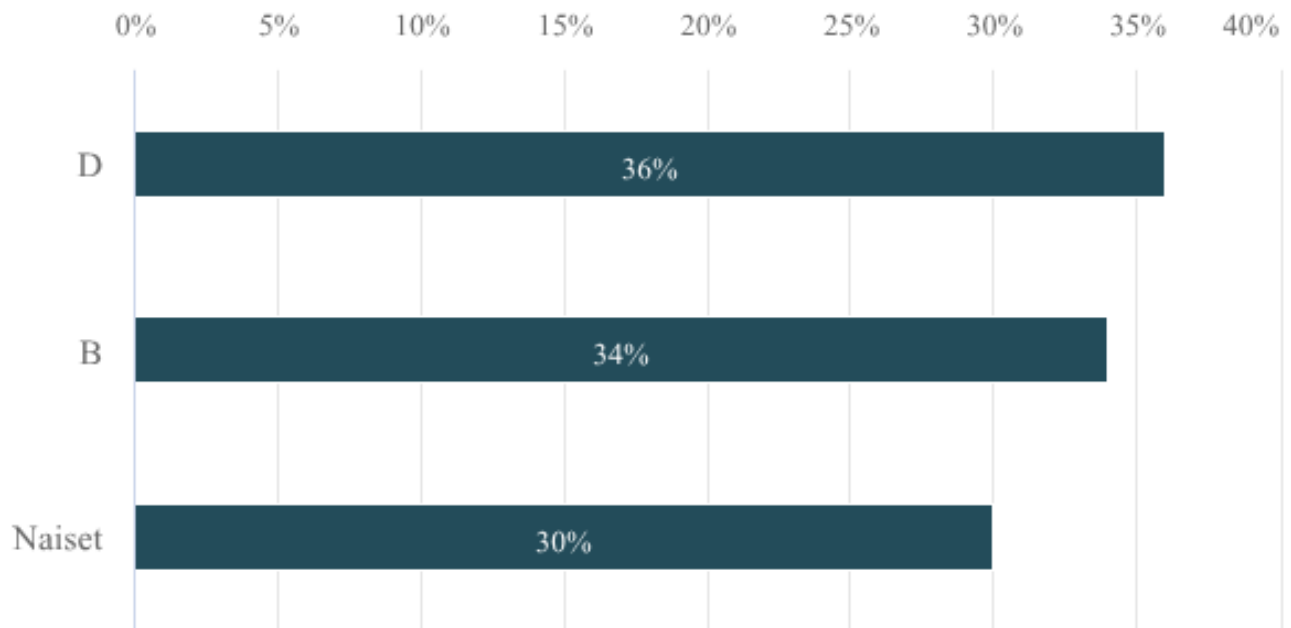
Heinä- ja elokuussa 2018 kirjoitin teoriaa runsaasti ja elokuun lopussa tein raportin vastauksista. Aloin myös tutkia tutkimuskohteenani olevien joukkueiden vuositilityksiä ja tilinpäätöksiä, joista aloin luonnostella kaavioita. Syys-lokakuussa 2018 kirjoitin tutkimukseni tuloksia, johtopäätöksiä ja pohdin opinnäytetyöni prosessia. Annoin opinnäytetyöni oikoluettavaksi ja korjasin virheitä. Tarkistin lähdeviitteitä ja liitin tarvittavat liitteet opinnäytetyöhöni.

6.4 Tutkimustulokset

Tein Webropol-kyselyn, jonka lähetin kolmen juniorijoukkueen vanhemmille. Kyselyyn vastasi 56 henkilöä ja tutkimustulokset selviävät alla olevista kuvioista.

Kuviosta 4, selviää prosentuaalisesti, mitä joukkuetta kyselyyn vastanneet henkilöt edustavat. Kyselyyn vastanneiden lukumäärät olivat D-juniorit 20, B-juniorit 19 ja Naiset 17 henkilöä.

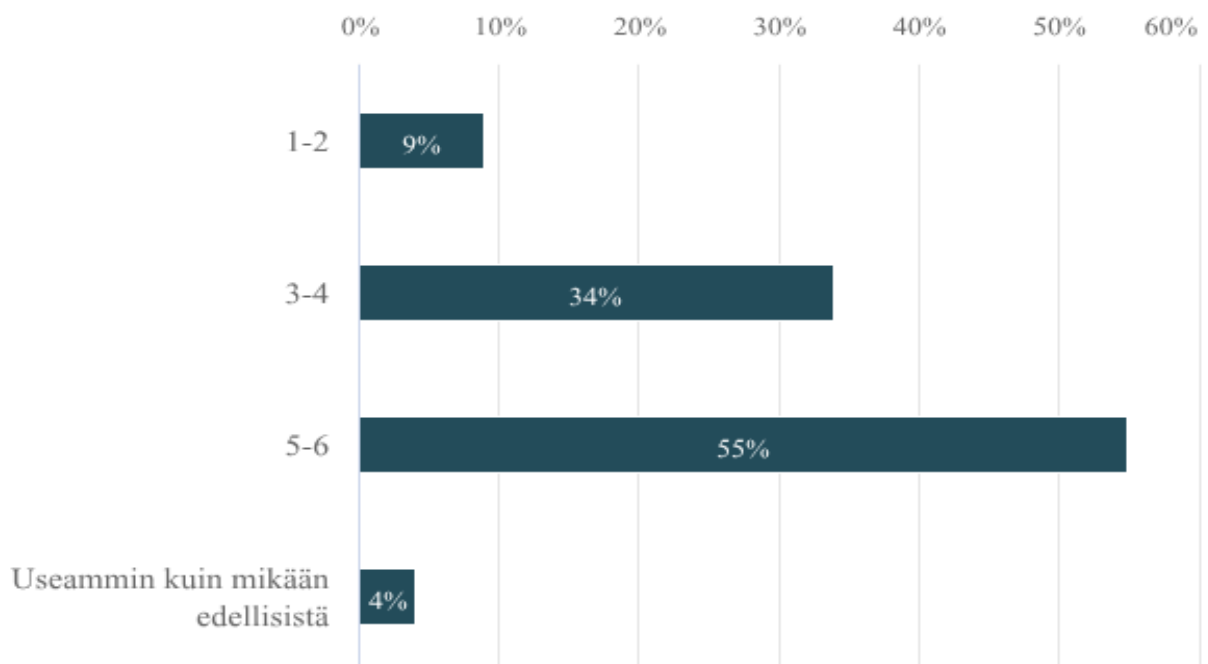
Kysymys 1. Missä joukkueessa lapsesi pelasi viime kaudella?

Kuvio 4. Vastaajien jakauma joukkueittain.

Kuviosta 5 selviää, että vastaajista 5 henkilöä vastasi harjoittelevansa 1–2 kertaa viikossa, 19 henkilöä 3–4 kertaa viikon aikana ja 31 henkilöä 5–6 kertaa viikossa. Kaksi vastaajista kertoi harjoittelevansa useammin kuin 6 kertaa viikon aikana.

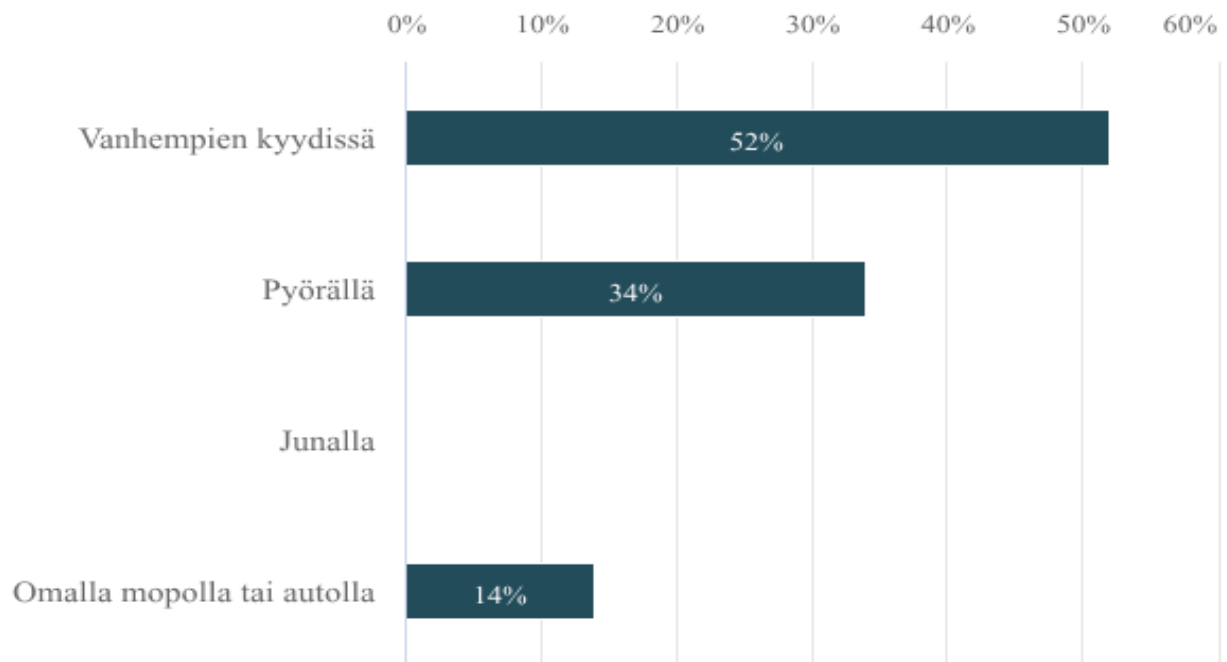
Kysymys 2. Keskimäärin kuinka monet jääkiekko harjoitukset lapsellasi on viikossa?

Kuvio 5. Jääkiekkoharjoitusten viikoittainen määrä.

Kuviosta 6 nähdään suurimman osan kulkevan vanhempien kyydissä harjoituksiin. Vanhempien kyydissä kulkee 29 pelaajaa, pyörällä 19 pelaajaa ja omalla mopolla tai autolla 8 pelaajaa. Kukaan kyselyyn vastanneista ei käytä junaa kulkiessaan harjoituksiin.

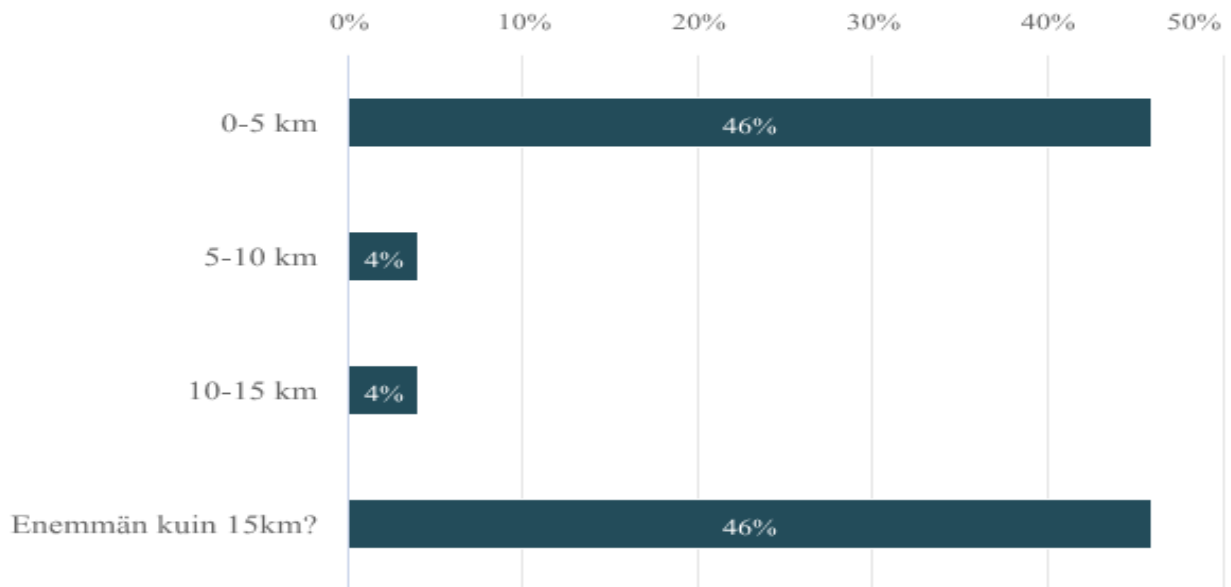
Kysymys 3. Kuinka lapsesi kulkevat harjoituksissa?

Kuvio 6. Kuljetusmuotojen prosentuaalinen osuus vastaajien kesken.

Kuviosta 7 nähdään, kuinka pitkä matka pelaajien kotoa on jäähallille. Vastaajista 26 henkilöä vastasi matkaa olevan 0–5 km, 2 henkilöä kertoi matkaa kertyvän 5–10 km. Kahden henkilön matka oli 10–15 km ja 26 henkilöä vastasivat matkaa olevan enemmän kuin 15 km.

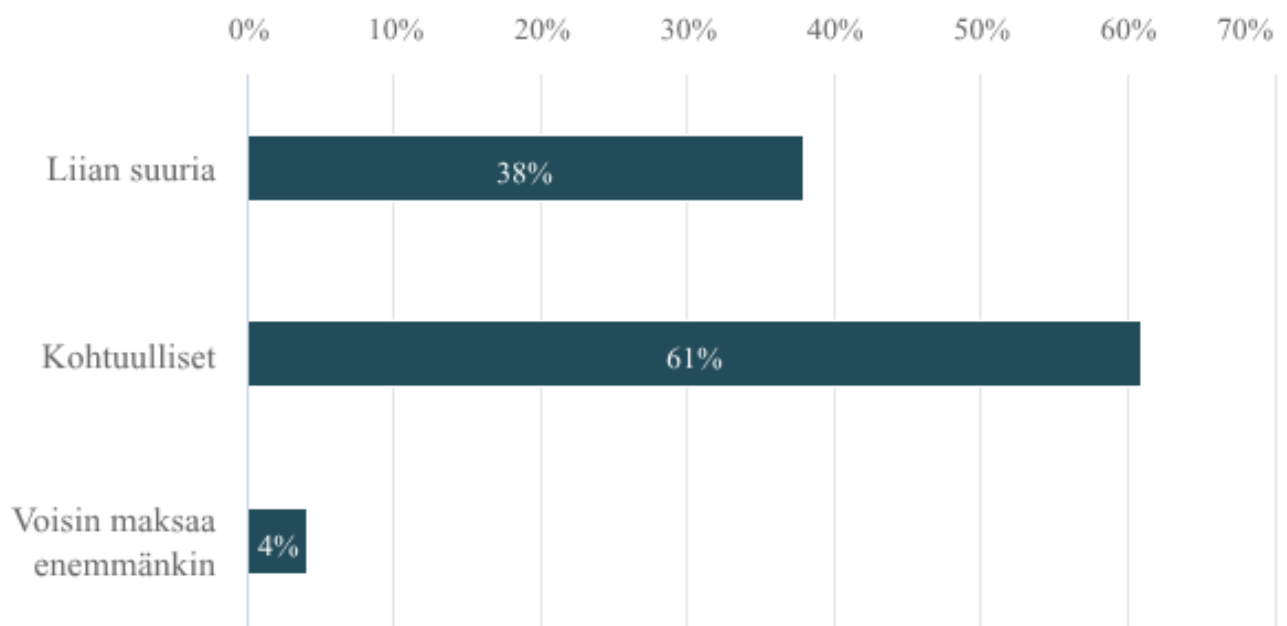
Kysymys 4. Kuinka pitkä matka kotoanne on jäähallille?

Kuvio 7. Etäisyys vastaajien kotoa jäähallille.

Kuviosta 8 kävi ilmi, että enemmistön mielestä kausi/kuukausimaksut ovat kohtuullisia. 34 henkilöä kertoi maksujen olevan kohtuullisia. 21 oli puolestaan sitä mieltä, että maksut ovat liian suuria, 2 vastaajaa voisi maksaa enemmänkin.

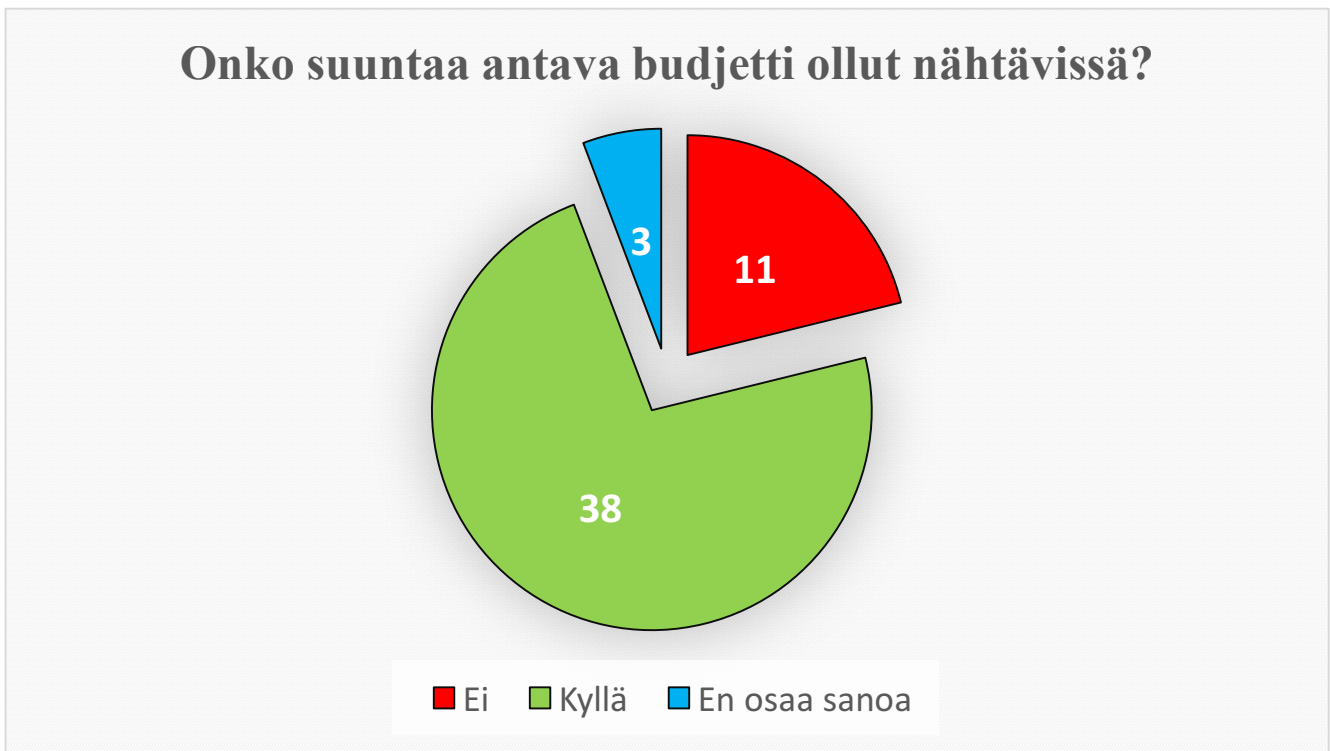
Kysymys 5. Koetko kausi/kuukausimaksujen olevan:

Kuvio 8. Prosentuaalisesti ilmoitettuna vastaajien suhtautuminen maksuihin.

Kuviosta 9 nähdään kuudennen kysymyksen vastaukset. Kysyin vastaajilta, ovatko he olleet tietoisia tulevan kauden maksuista ja onko joukkueella ollut esimerkiksi suuntaa antava budjetti nähtävissä. Tietoisia tulevista kausimaksuista oli 38 henkilöä. 11 henkilöä taas vastasi, ettei ole ollut tietoinen tulevien maksujen suuruudesta, 3 henkilöä ei osannut sanoa. ”Kyllä”-vastaukset ovat kuviossa vihreällä, ”ei”-vastaukset punaisella ja ”en osaa sanoa” -vastaukset sinisellä.

Kysymys 6. Oletteko kauden alussa olleet tietoisia tulevan kauden maksuista? Esimerkiksi onko suuntaa antava budjetti ollut nähtävissä?

Kuvio 9. Piirakkakuviosta vastaajien tietoisuus suuntaa antavasta budjetista.

Moni vastaaja tietää aiempien kausien perusteella, missä suuruusluokassa pyöritään ja kuinka paljon jääkiekon harrastaminen suurin piirtein tulee maksamaan. Yllättävää kuitenkin oli, että moni vastaaja vastasi, ettei joukkueen puolesta ole tullut mitään suuntaa antavaa laskelmaa kausimaksuista tai kokonaiskustannuksista.

Alla on muutama suora lainaus vastauksista:

”Ei ole ollut nähtävillä koko aikana eikä tietoa kokonaisuudestaan. Kustannukset (matkat, majoitus) veloitettu aina jälkikäteen.”

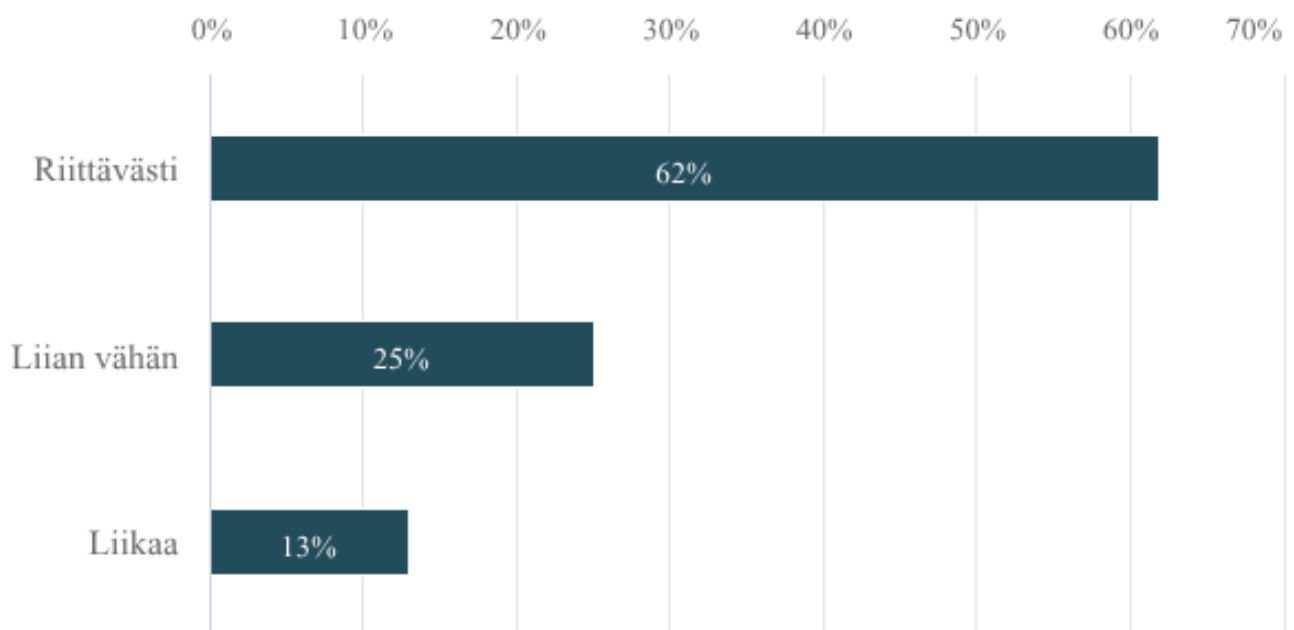
”Ei ole, joukkueen johto ei ole antanut näytille budjettisuunnitelmia eikä sitä mihin rahat käytetään. Kuukausien maksutkin vaihtelevat, koska pelireissut/muut kustannukset maksetaan aina erikseen.”

”Tiedossa oli, että kallis harrastus, mutta budjetista ei ole ollut tietoa.”

”Kuukausimaksuista ollaan oltu tietoisia, mutta minkäänlaisia muita budjetteja ym. ei ole ollut saatavilla.”

Kuviosta 10 Käy ilmi, että vastaajista enemmistö on sitä mieltä, että talkoita on riittävästi. Seuraavaksi suosituin vastaus oli yllättäen, että talkoita on liian vähän. Pienin osa vastaajissa oli sitä mieltä, että talkoita olisi liikaa. Vastaukset jakautuivat seuraavasti: Riittävästi 35, liian vähän 14 ja liikaa 7.

Kysymys 7. Onko talkoita mielestäsi?

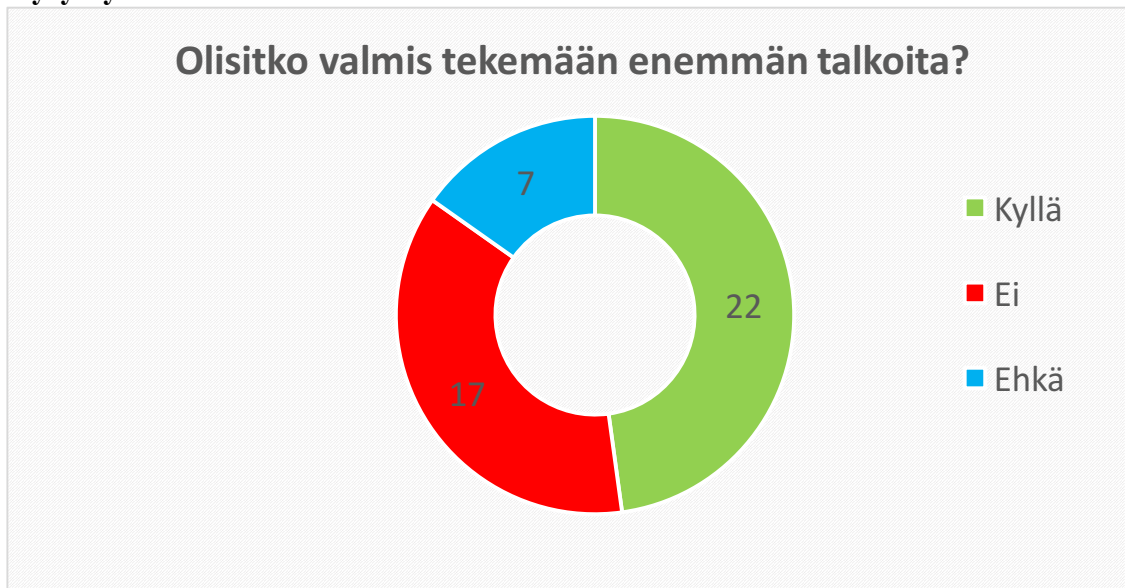
Kuvio 10. Vastaajien mielipide talkoiden määrään prosentuaalisesti ilmoitettuna.

Kahdeksannessa kysymyksessä kysyin valmiutta tehdä enemmän talkoita. Kysymyksessä oli myös avoin vastauskohta, johon vastaajat saivat ehdottaa, minkälaisia talkoita tekisivät mieluiten.

Kuviosta 11 käy ilmi vastaajien halukkuus talkotoimintaan. Vihreällä väritetty osuus kuviossa on ”kyllä”- vastaukset, joita oli yhteensä 22 kpl, punaisella väritetty ei vastaukset, joita oli yhteensä 17 kpl ja sinisellä on kuvattu ”ehkä”-vastaukset, joita oli yhteensä 7 kpl. Vastauksista ilmenee, että useimmat

olisivat valmiita tekemään enemmän talkoita. Toiseksi suosituin vastaus oli, ettei pitäisi olla lisää talkoita, pienin vastausjoukko eli seitsemän vastaajaa vastasi, että voisi ehkä tehdä enemmän talkoita.

Kysymys 8. Olisitko valmis tekemään enemmän talkoita?

Kuvio 11. Moni vastaaja olisi valmis tekemään lisää talkoita.

Avoimeen vastauskenttään moni vastaaja kirjoitti, ettei ole halukas tekemään talkoita, koska vapaa-aikaa on jo valmiiksi vähän harjoituksiin kuljettamisen ja perheen muiden lasten harrastuksien vuoksi. Vaikka enemmistö olisi valmis tekemään lisää talkoita, he kuitenkin tekisivät mieluiten talkoita muiden vanhempien ja pelaajien kanssa tai laittaisivat pelaajat joukkueena tekemään talkoot. Perinteiset myyntihommat, kuten pesuaineet, arvat, karkit/keksit, vessapaperit, sukat yms. eivät ole mieluisia talkoita vastausten perusteella.

Muutama lainaus vastauksista:

”Enemmän maksan suoraan rahalla. Treenien takia jo niin paljon pois kotoa (kuljettaminen) ettei oikein jaksa enää talkoita tehdä”

”Talkoiden pitäisi olla sellaisia, että pojat pystyisivät itse niitä tekemään. Esim. tilanteessa jossa poika asuu itsenäisesti kiekkopaikkakunnalla, vanhemmille voi tulla maksamaan matkat talkoisiin enemmän mitä talkoista tulee varoja.”

”Joo kunhan ei tarvitse myydä vessapaperia, sukkia tms.”

”Yhteisiä talkoita, mahdollistaa myös vanhempien paremman tutustumisen. Esim. muutto talkoot, siivoukset, haravoinnit jne”

”Järjestysmieshommia, inventaariota, siivoushommia.”

Yhdeksännessä kysymyksessä kysyin avoimena kysymyksenä ehdotuksia tai ideoita vastaajilta, kuinka joukkueen varainhankintaa voitaisiin kehittää ja millä tavoin maksuja saataisiin pienennettyä. Vastauksia kysymykseen tuli 32 kpl. Ehdotuksia oli monenlaisia, mutta yleisin vastaus oli sponsorisopimuksien keräys.

Alla on muutama suora lainaus vastauksista:

”Selkeämmät ohjeistukset/sopimukset sponsorien hankintaan”

”Suunniteltaisiin etukäteen, jolloin pystytään varaamaan esim. ruokapaikat halvemmalla. Selkeämmät mahdollisuudet sponsoritoimintaan (tieto saako hankkia omia sponsoreita ja kypärätarroja yms. omia kuukausimaksuja korvaamaan).”

”Joukkueessa henkilö joka hoitaisi talkoapuolen.”

”Minusta nyt jo käytössä olevat ideat ovat hyviä, mutta niihin pitäisi pystyä osallistumaan.”

7 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Mietin pitkään opinnäytetyön aihetta, kunnes sopiva ja mielenkiintoinen aihe löytyi. Itselleni työn aloittaminen oli haasteellista, mutta alkuun päästyäni työn tekeminen oli mielekästä ja opettavaa. Työ on antanut minulle eväitä tulevaan ja jatkotutkimus aihe voisi olla esimerkiksi sponsorointiin liittyvä. Tutkimuksessa vastaajien määrä yllätti positiivisesti ja mielestäni sain tutkimustuloksista tarpeeksi kattavat. Tutkimuksessa käytetty Webropol-ohjelma oli mielestäni helppo käyttää ja se helpotti kyselyn toteutusta. Tutkimuksesta sain paljon tietoa joukkueiden varainhankinnasta ja siihen liittyvistä kehityskohdista. Tutkimuskysymykseen, kuinka juniori Hermeksen varainhankintaa voidaan kehittää, sain vastauksen ja mielestäni onnistuin opinnäytetyössäni.

Tutkimuksen johtopäätöksiä ovat:

1. Suurin osa vastaajista olisi valmis tai halukas tekemään enemmän talkoita. Vanhemmat pääsisivät talkoissa tutustumaan toisiinsa paremmin. Monelle vastaajalle ongelmallisia talkoista kuitenkin tekevät pitkät ajomatkat Kokkolaan ja kulkemisesta syntyvät kulut. Joissain tapauksissa matka on niin pitkä, että talkoista syntynyt hyöty menee matkakustannuksiin.
2. Vastaajat myös toivoivat talkoita, joita pelaajat voisivat tehdä joukkueena. Olisi hyvä ottaa talkotoiminta joukkueelle jo nuoresta pitäen tavaksi. Yhdessä tehdyt talkoot opettavat tiimityöskentelyä, se myös useimmiten tuo joukkuetta yhteen ja vaikuttaa positiivisesti joukkuehenkeen.
3. Kunkin joukkueen tulisi valita joukkueelle manageri tai henkilöitä, jotka vastaisivat varainhankinnasta. Priorisoimalla varainhankinta yhdelle tai useammalle henkilölle, saadaan varainhankintatoimintaa tehostettua. Useimmiten joukkueesta löytyy henkilö tai henkilöitä, jotka ovat esimerkiksi ammatikseen myyjiä, yrittäjiä tai johtotehtävissä. Tämän tyyppiset henkilöt voisivat hyödyntää omaa tietotaitoaan, kokemustaan sekä suhdeverkostoaan varainhankinnassa.
4. Tutkimuksesta kävi ilmi, ettei kaikissa joukkueissa kilpailuteta esimerkiksi kuljetusruokailu- tai hotelliyrityksiä. Toimihenkilöiden olisi tärkeää kilpailuttaa ja pyytää tar-

jousta eri yrityksistä edellä mainittuihin asioihin. Useimmiten juniorijoukkueet yöpyvät, nukkuvat, syövät ja matkustavat halvemmalla, kuin yrityksiensä verkkosivuilla lukee listahintana.

5. Ennen kauden alkua tulee tehdä suuntaa antava laskelma kauden kuluista ja muodostaa budjetti. Edellisen kauden kulujen perusteella, budjetin pystyy laskemaan melko tarkasti. Toki sarjataso ja pelimatkojen pituudet voivat lisätä tai vähentää kuluja reilusti.
6. Kysyttäessä matkaa kotoa jäähallille, vastaukset jakautuivat kahteen suureen enemmistöön. Kaksi vaihtoehtoa sai yhtä monta ääntä: 0–5km ja enemmän kuin 15km. Tämä puolestaan kertoo siitä, että suurella osalla pelaajista kuluu pelkästään harjoitusmatkoihin aikaa 1–2 tuntia päivästä. Pelaajien lisäksi myös vanhemmat kuljettajina ovat sitoutuneet harrastukseen. Pisimmät vastaukset kysymykseen olivat 125km ja jopa 220km yhteensä suunta. Tämä matka esimerkiksi neljä kertaa viikossa, alkavat polttoainekustannuksetkin olla jo merkittävän iso osa harrastusta.
7. Sponsoroiden hankinnassa seurojen ei kannata lähteä kilpailemaan kaupallisen median kanssa. Seuroissa tulisi miettiä jotain muuta konkreettista hyötyä sponsorioiville yrityksille, kuten tyky-päivien järjestäminen tai laji-introt. Seurat voisivat myös paremmin hyödyntää esimerkiksi aktiivisesti sosiaalista mediaa käyttäviä nuoria harrastajia.
8. Joukkueiden tulisi panostaa enemmän sponsorointiyhteistyöhön ja hyödyntää muidenkin kuin toimihenkilöiden kontakteja yritysmaailmaan. Sponsorointiyhteistyö on kuitenkin yksi merkittävimmistä varainhankinnan keinosta.

Lukiessani teoriatietaa sponsorointiyhteistyöstä, heräsi minulla mielenkiinto urheiluseurojen sponsorointiyhteistyöhön liittyviin asioihin ja jatkotutkimuksen voisin tehdä sponsorointiin liittyen.

LÄHTEET

- Alaja, E. & Forssell, C. 2004. Tarinapeliä. Sponsorin käsikirja – Sponsorointiyhteistyön perusteet ja käytännön toimintaohjelma. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Honkanen, A., Kalmari., Karvinen E. & Koivumäki, K. 2013. Liikunta ja ikääntyminen – liikkeellä voimaa vuosiin. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:5 2. uud. Painos. Pdf-tiedosto. Saatavissa: http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/344/Liikkeella_voimaa_vuosiin_2014.pdf. Viitattu 7.10.2018.
- Isosomppi, S. 2014. Seuratuki 2014. Tuettujen hankkeiden hakemusrviointi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 291.
- Juniori Hermes Ry. 2018. Joukkueet. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.juniorihermes.fi/joukkueet>. Viitattu 28.8.2018.
- Kallio, M., Kangasniemi, A., Pöyhönen, K., & Vierros, H. 2016. Yhdistykset ja säätiöt – Kirjanpidon, tilinpäätöksen ja verotuksen erityiskysymyksiä. Helsinki:ST-Akatemia Oy.
- Kauhala, H. 2018. Kiekkoilua yli Atlantin – Jääkiekon kaksi historiaa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Kirjanpitolaki. 30.12.1997/1336. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L1P2>. Viitattu 1.8.2018.
- Koski, P. 2013. Liikunnan kansalaistoiminnan tietopohja – Liikunta- ja urheiluseuroja koskeva tietopohja ja sen kehittäminen. Pdf-dokumentti. Saatavissa: http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/278/kansalaistoiminta_tietopohja.pdf. Viitattu 27.8.2018.
- Kääriäinen M. & Lahtinen M. 2006. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus tutkimustiedon jäsentäjänä. Hoitotiede 18:1, 39–40.
- Laukkonen, A. 2003. Hermeksen 50-v juhla julkaisu. Kokkola. Hermes HT ry.
- Lehtonen, K. (toim.) 2012. Nuorten harrasteliikunnan kehittäminen 1999–2011. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2012:2.
- Lehtonen, K. & Hakonen, H. 2013. Liikunnan kansalaistoiminnan tietopohja – Liikunnan harrastaminen ja vapaaehtoistyö urheiluseuroissa. Pdf-dokumentti. Saatavissa: http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/278/kansalaistoiminta_tietopohja.pdf. Viitattu 28.6.2018.
- Lehtonen, K., Paukku, J., Hakamäki, M. & Laine, K. 2014. Seuratuki 2013. Haku- ja jakoprosessin arviointi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 286.
- Loimu, K. 2010. Yhdistystoiminnan käsikirja. 4. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.
- Metsälä, L. 2017. Seuratoiminnan kehittämistuki 2016-2017. Pdf-tiedosto saatavissa: https://www.liikes.fi/filebank/2646-Seuratuki_2016-2017_FINAL.pdf. Viitattu 15.11.2018.

Myllyniemi, S. & Berg, P. 2013. Nuoria liikkeellä! Nuorten vapaa-aikatutkimus 2013. Pdf-dokumentti. Saatavissa: [http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/259/Nuoria liikkeellä Julkaisu Nettiversio.pdf](http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/259/Nuoria_liikkeella_Julkaisu_Nettiversio.pdf). Viitattu 20.6.2018.

Patentti- ja Rekisterihallitus. 2013. Malleja aatteellisen yhdistyksen tarkoitukseksi ja toimintamuodoiksi. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistys_perustaminen/tarkoitus_toiminta.html. Viitattu 10.6.2018.

Patentti- ja Rekisterihallitus. 2017. Uuden yhdistyksen perusilmoitus. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistys_perustaminen.html. Viitattu 10.6.2018.

Patentti- ja Rekisterihallitus. 2018. Yhdistysrekisteri. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>. Viitattu 10.6.2018

Perälä, S., Lilja, M. & Salmi, J. 2010. Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli. 9. uudistettu painos. Helsinki: KHT-Media.

Perälä, S. & Perälä, J. 2003. Yhdistyksen ja säätiön – talous, kirjanpito ja verotus. Helsinki: WSOY pro.

Pirhonen, J. 2015. Sponsoroinnin ongelmat. Www-dokumentti. Saatavissa <https://tovari.fi/blogi/>. Viitattu 7.10.2018.

Pyykönen, J. 2015. Seuratuki 2015. Tuettujen hankkeiden hakemuserviointi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 308.

Rantalainen. 2016. Urheiluseurojen talousopas. Pdf-tiedosto. Saatavissa: https://www.suomenlatu.fi/media/urheiluseurojen_talousopas_2016.pdf. Viitattu 16.7.2018.

The Hockey Writers, 2018. Top 10 Best Ice Hockey Leagues. Www-dokumentti saatavissa: <https://thehockeywriters.com/top-10-best-ice-hockey-leagues/>. Viitattu 20.8.2018.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>. Viitattu 6.6.2018.

Valanko, E. Sponsorointi. Alma talent: Helsinki.

Verohallinto. 2013. Arvonlisäverokantojen muutos 1.1.2013. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47792/arvonlisaverokantojen_muutos_11201/. Viitattu 6.6.2018.

Verohallinto. 2016. Talkootyön verotus – yhdistys ja säätiö. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/yhdistys-ja-saatio/talkootyön_verotus_yhdistys_ja_saati/. Viitattu 6.6.2018.

Yhdistystieto. 2013a. Yhdistys – Mikä se on? Www-dokumentti. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/63-yhdistys-mika-se-on>. Viitattu 1.6.2018.

Yhdistystieto. 2013b. Jäsenmaksu. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/77-jasenmaksu>. Viitattu 28.8.2018.

Yhdistystieto. 2014. Varainhankinta. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/72-varainhankinta>. Viitattu 28.8.2018.

Yhdistystieto. 2016. Taloudenhoito. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/113-taloudenhoito>. Viitattu 6.6.2018.

Yhdistystieto. 2018. Yhdistyksen tilinpäätös. Www-dokumenttin. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/74-yhdistyksen-tilinpaatos>. Viitattu 6.6.2018

Yhdistystoimijat. N.d. Talous. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.yhdistystoimijat.fi/toimintot/talous-2/>. Viitattu 1.8.2018

LIITE 1:

KYSELYLOMAKE

1. Missä joukkueessa lapsesi pelasi viime kaudella?

- D
- B
- Naiset

2. Keskimäärin kuinka monet jääkiekko harjoitukset lapsellasi on viikossa?

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- Useammin kuin mikään edellisistä

3. Kuinka lapsesi kulkevat harjoituksissa?

- Vanhempien kyydissä
- Pyörällä
- Junalla
- Omalla mopolla tai autolla

4. Kuinka pitkä matka kotoanne on jäähallille?

- 0-5 km
- 5-10 km
- 10-15 km
- Enemmän kuin 15km?

5. Koetko kausi/kuukausimaksujen olevan:

- Liian suuria
- Kohtuulliset
- Voisin maksaa enemmänkin

6. Oletteko kauden alussa olleet tietoisia tulevan kauden maksuista? Esimerkiksi onko suuntaa antava budjetti ollut nähtävissä?

7. Onko talkoita mielestäsi

- Riittävästi
- Liian vähän
- Liikaa

8. Olsitko valmis tekemään enemmän talkoita? Millaisia?

9. Olsiko teillä ehdotuksia tai ideoita, kuinka joukkueen varainhankintaa voitaisiin kehittää? Esimerkiksi kuinka kausi/kuukausimaksuja saataisiin pienennettyä?